

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

JULKA ŽIBERT
IN PROF.
JANEZ KOŽELJ

ČASTNA MEŠČANA
LJUBLJANE 2024

Ljubljana

S SPREHODOM PO GOLOVCU NA ORLE SMO SE PRIPRAVILI NA POHOD POT OB ŽICI. Z ŽUPANOM SMO SI OGLEDALI, KAKO NAPREDUJEJO GRADBENI PROJEKTI MOL. PRELISTALI SMO GLASILA ČETRTHNIH SKUPNOSTI, V KNJIGARNAH PA BRALI VZNEMIRLJIVE KNJIGE. PA ŠE TO. KDAJ STE NAZADNJE IZMERILI UTRIP SVOJEGA SRCA?

O ČEM PIŠEMO TOKRAT

Na Vrtni Beli volk smo se zabavali pod oknom Primičeve Julije, na OŠ Danile Kumar pa obiskali šolski čebelnjak. Prepevali smo s pevskim zborom nekdanjih učencev OŠ Trnovo. Po pokopališču Žale nas je prijazno popeljal električni Kavalir. MOL je izjemnim posameznikom, skupinam in pravnim osebam izrekla priznanje za njihovo delo in dosežke s petimi nagradami in sedmimi plaketami Ljubljane, nova častna meščana Julijana Žibert in profesor Janez Koželj pa sta odgovorila na nekaj naših vprašanj. Odpravili smo se na pohod Pot ob žici in Tek trojk, kjer poleg telesne aktivnosti šteje še tovariški duh. Županu Zoranu Jankoviču smo se priključili na ogledu gradbišč in opazovali, kako napredujejo dela pri projektih MOL. S turističnim vodnikom in vzgojiteljico smo mesto opazovali skozi oči tujih gostov in vrtčevskih otrok. V knjigarnah smo se zatopili med platnice najzanimivejših knjig. Po eni izmed številnih poti smo se povzpeli na Golovec. Baseball softball klubu Ježica smo se pridružili na treningu tega nenavadnega športa. Z Društvom za zdravje srca in ožilja Slovenije smo izmerili utrip srca. V Tacnu smo si ogledali progo, na kateri se bo kmalu odvijalo evropsko prvenstvo v slalomu na divjih vodah. Prelistali smo tiskana glasila, ki merijo utrip življenja v četrtnih skupnostih. Obiskali smo Ljubico Suno Čehovin, ki ustvarja čudovite spominke z motivi secesijske in Plečnikove Ljubljane. Gospodarsko razstavišče letos praznuje 70 let od svojega nastanka, Druga godba pa se ob svojem 40. jubileju ponovno vrača v Križanke. Najlepši drevored v mestu je na Aljaževi ulici.

26

32

42

Ljubljana

maj 2024

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Jankovič

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Manuela Ela Piškur (podpredsednica), Maruša Babnik, dr. Tina Bregant, Boštjan Koritnik

Odgovorni urednik

Nenad Senić

Pomočnica odgovornega urednika

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Foto na naslovnici

Mateja Jordovič Potočnik

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

131.218 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na: revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

URŠULA CETINSKI

generalna direktorica Cankarjevega doma

Klavrno bi bilo življenje brez junakov

V zadnjih letih se sprašujem, zakaj sem življenje posvetila ravno kulturi. Odkar vem zase, je umetnost moja globoka ljubezen, moja tolažnica v žalosti in zvesta prijateljica v veselju. Tudi ko razmišljam o junaštvu, se najprej spomnim na otroštvo v Rožni dolini: ceste so še brez asfalta, posute z belimi kamenčki in prahom, hiše so majhne in prav nič bahave, vrtovi so polni gredic, na katerih se razkazujejo dišeče vrtnice, ob stezicah pa nas pozdravljajo vrtni palčki.

Pred našo hišo je rasla visoka češnja. Prelepa, kadar se je odela v belo cvetje. Njeni plodovi nikoli niso bili kaj prida, pa jih je bilo vseeno veselje zobati. Ta češnja je imela vejo, na kateri sem rada sedela. Skrita v gosti krošnji sem opazovala cesto, redke avtomobile, ki so se pripeljali mimo, pa sosede, ki so se odpravili v bližnjo trgovino. Pogosto sem zagledala tudi pesnika Gregorja Strnišo. Hodil je s počasnim, vendar zelo odločnim korakom. »Poglej, pesnik!« sem si mislila. Ne vem, kdo mi je povedal, da ta sloki mož piše pesmi.

Knjige iz viške osnovnošolske knjižnice sem že kot otrok hlatala z nenasitno lakoto po zgodbah in doživetjih. Že samo dejstvo, da nekdo

piše pesmi, se mi je takrat zdelo najbolj občudovanja vredno med vsemi junaštvimi. Videti pesnika, ki objavlja v knjigah, pa je bilo zame nekaj vznesenega.

Pusto in klavrno bi bilo naše življenje brez junakov. Ljudi, ki jih občudujemo zaradi njihovih plemenitih nagibov. Najdemo jih povsod. Nekateri pišejo pesmi. Drugi pomagajo ljudem v stiski. Tretji upravljajo in gradijo mesta, četrti varujejo naravo ...

Maja 1945 so tudi Ljubljanci in Ljubljanke pozdravili svoje junake. Prinašalce miru. Oznanjevalce konca vojne. Kar predstavljam si, kako slovesno, vzhičeno in radostno je bilo v tistih dneh. Prebiram, kaj so o osvoboditvi Ljubljane zapisali Oton Župančič, Miško Kranjec, Edvard Kocbek ... Konec vojne obeta konec zverinstva in barbarstva. Je tudi začetek dolgotrajnega celjenja ran. Telo jih hitro zazdravi, s tistimi v srcu pa ne gre tako zlahka.

Danes številne matere in očetje na vojnih žariščih po svetu objokujejo trupla svojih nedolžnih otrok. Zaradi te pošastne izkušnje njihovo življenje nikoli več ne bo takšno, kot je bilo. Kje so njihovi junaki? Kako dolgo bodo še čakali na prinašalce miru? Kdaj bo konec njihovega pekla?

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, ter v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL (ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/nepremicnine-mol), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAJA POSLOVNEGA PROSTORA

Prostori v stavbi št. 1725-466 na Resljevi cesti 14, in sicer v 2., 3., 5., 6., 7. in 8. etaži, v skupni izmeri 1250,11 m²
Izklicna cena: 2.260.000 €

Poslovni prostor s pripadajočo kletjo na Gosposvetski cesti 1 v 1. nadstropju v skupni izmeri 170 m² (ID oznaka 1725-323-12), potreben celovite prenove
Izklicna cena: 680.000 €

PRODAJA ZUNANJIH DRVARNIC

Zunanja drvarnica velikosti 3,6 m² (ID oznaka 2679-1012-12) na Tržaški cesti 27
Izklicna cena: 2160 €

Zunanja drvarnica velikosti 3,9 m² (ID oznaka 2679-1012-13) na Tržaški cesti 27
Izklicna cena: 2340 €

PRODAJA VEČ KLETI

Klet velikosti 9,9 m² (ID oznaka 1725-593-31) v Vošnjakovi ulici 4a
Izklicna cena: 11.880 €

Klet velikosti 6,3 m² (ID oznaka 1725-593-33) v Vošnjakovi ulici 4a
Izklicna cena: 7560 €

Klet velikosti 2,7 m² (ID oznaka 1725-593-39) v Vošnjakovi ulici 4a
Izklicna cena: 3240 €

Klet velikosti 7 m² (ID oznaka 1725-593-28) v Vošnjakovi ulici 4b
Izklicna cena: 8400 €

Klet velikosti 9,9 m² (ID oznaka 1725-593-37) v Vošnjakovi ulici 4b
Izklicna cena: 11.880 €

Cena ne vključuje dvo odstotnega davka na promet nepremičnin, ki ga plača kupec.

Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalske akcije bodo 10., 24. in 31. maja ter 7. in 14. junija 2024 na Zavodu RS za transfuzijsko medicino v Šljajmerjevi ulici 6. Več informacij na ztm.si.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije – Območno
združenje Ljubljana

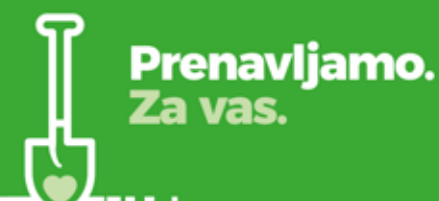
Aktivni dan za mlado srce

V soboto, 25. maja, bosta Koronarni klub Ljubljana in društvo Sladko na kratko skupaj z zdravniki diabetologi, kardiologi in nefrologi v okviru Aktivnega dneva za mlado srce ozaveščal o neločljivi povezanosti srčno-žilne, ledvične in sladkorne bolezni. Dogodek bo v prostorih Koronarnega kluba Ljubljana na Štepanjskem nabrežju 38 in na zelenici pred stavbo na navedenem naslovu. Namenjen je bolnikom, njihovim svojcem in drugim prebivalcem Ljubljane. Udeleženci dogodka si bodo lahko brezplačno izmerili krvni tlak, holesterol in glukozo v krvi ter imeli možnost krajših brezplačnih posvetov z zdravniki in drugimi zdravstvenimi delavci. Poleg meritev bodo organizirali tudi interaktivne delavnice na temo srca, ledvic in krvnega sladkorja. Za udeležbo na delavnicah je potrebna predhodna prijava. Več informacij o dogodku dobite na spletnem mestu koronarni-klub-lj.si.

Brenčanje, kvakanje in čivkanje na mestnih ulicah

Naše mesto, ki je ob tem času polno opojno dišečih cvetlic, bo 20. maja praznovalo svetovni dan čebel. Na Mestnem trgu vas bodo med 10. in 18. uro ljubljanski čebelarji povabili na pokušino medu, otroci bodo lahko izdelali gnezdilnice za divje čebele, s turističnim vodnikom pa se boste lahko odpravili na ogled Čebelje poti. 22. maja pa se bo na Stritarjevi ulici med 9. in 18. uro odvijal festival Raznoživo, s katerim bomo zaznamovali dan biotske raznovrstnosti. Predstave se bodo organizacije, ki se pri svojem delu srečujejo s čmrliji, žabami, metulji, bobri, glivami, ptiči in drugimi organizmi. Na stojnicah boste lahko kupili semena avtohtonih vrst in si ogledali življenje pod zemljo, veliko zabave in raziskovanja pa se obeta tudi najmlajšim obiskovalcem.

ZAPRTA JURČKOVA CESTA

Zaradi izgradnje komunalne infrastrukture v okviru aglomeracij bo do predvidoma 24. maja za ves promet zaprta Jurčkova cesta na odseku med Peruzzijske in Dolinškovo ulico.

Obvoz za vozila in mestne avtobuse bo po Peruzzijske ulici ter Dolenjski in Lorenzovi cesti.

Ljubljani zlata nagrada evropskih prestolnic vključevanja in raznolikosti

Evropska komisija je MOL v Bruslju podelila zlato priznanje za delo pri krepitvi raznolikosti in vključenosti ter zaščiti žensk. Osvojila je prvo nagrado v posebni kategoriji za lokalne oblasti, ki pri obravnavanju nasilja nad ženskami omogočajo varne kraje, mesta in regije za ženske v vsej njihovi raznolikosti. Letos se je za nagrade prijavilo skoraj 70 regij, krajev in mest iz celotne Evropske unije.

Ljubljana je bila prepoznana kot mesto, ki spoštuje raznolikost, je vključujoče za vse ranljive skupine in je dejavno pri ustvarjanju družbe brez diskriminacije. Še posebej so z nagrado dobile priznanje tudi dejavnosti MOL na področju preprečevanja nasilja nad ženskami. Na MOL namreč že vrsto let podpirajo prizadevanja nevladnih organizacij, ki bistveno pripomorejo k ozaveščanju ter prepoznavanju in zmanjševanju nasilja nad ženskami. Prek javnih razpisov sofinancirajo raznolike programe, ki so namenjeni tako ženskam in otrokom, žrtvam nasilja, kot tudi povzročiteljem nasilja, ter se aktivno vključujejo v različne dejavnosti ozaveščanja. Več o Ljubljani kot odprtem in dostopnem mestu si lahko preberete na spletni strani ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/odprto-in-dostopno-mesto.

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni v rubriki Seje Mestnega sveta na ljubljana.si.

Dvorišče zaljubljenih pogledov

NINA KOŽAR

Ljubljana slovi tudi po tem, da zna uživati v življenju, zato smo se razveselili nove družabne pridobitve na Wolfovi ulici 4. Na dvorišču hiše, kjer je živel Primičeva Julija, je bila nekdanj gostilna Pri belem volku, v kateri so se zbirali največji frajerji tistega časa. Tudi France Prešeren, ki je ob klepetu s prijatelji verjetno skrivaj pogledoval proti oknu svoje neuslišane ljubezni. Tukaj se zdaj v očarljivem ambientu zabavamo na Vrtu Beli volk, kjer postrežejo sendviče, granolo in pecivo, specialne kave, domače sokove, biodinamična vina slovenskih vinarjev in opojne koktajle, ob tem pa še glasbo, ples, zabavo in ljubezen vse tja do zvezdnega poletnega neba.

S pesmijo nazaj v mladost

NINA KOŽAR

V našem mestu deluje veliko pevskih zborov, malo pa jih ima tako posebno zgodbo kot mešani pevski zbor Trnovci Ljubljana. Sestavljajo ga člani nekdanjega Mladinskega pevskega zbora OŠ Trnovo, ki je pod vodstvom takratne učiteljice glasbenega pouka Majde Hauptman nastal v šolskem letu 1962/63. S svojimi nastopi so razveseljevali poslušalce doma in v tujini, leta 1965 pa so celo zmagali na tekmovanju jugoslovanskih mladinskih pevskih zborov v Celju. Pred desetimi leti so se z zborovodkinjo vred vnovič zbrali in spet začeli prepevati. Z nastopom na odprtju letošnjega Mladinskega pevskega festivala in koncertom na matični šoli so dokazali, da kljub častitljivim letom ostajajo večno mladi.

Šolski čebelarški krožek

NINA KOŽAR

»Troti nimajo žela, oči pa imajo večje kot čebele,« nas pouči pet učencev, ki obiskujejo čebelarški krožek na OŠ Danile Kumar. Skupaj opazujemo čebelnjak na Gogalovi ulici 15, iz katerega so delavke izgnale trote, da bi v mrzlem aprilskem vremenu prihranile nekaj hrane. Boštjan Sojer, ki krožek na tej šoli vodi že 35 let, jih ob spoznavanju čebel in praktičnem delu v čebelnjaku uči prepoznavati medovite rastline, spremljati vreme in opazovati naravne cikle, od katerih so odvisna čebelarška opravila. Čebele, ki so simbol družabnosti, delavnosti in sodelovanja, pa jih bodo za vložen trud nagradile z lončkom slastnega lipovega medu.

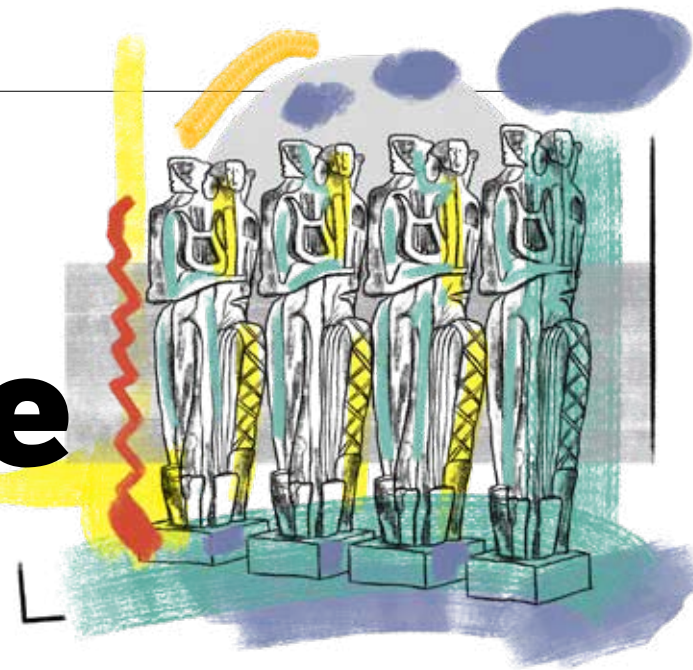

Od groba do groba

KAJA BENKO

Žale so eno najlepših evropskih pokopališč, pa tudi največje v Sloveniji, kar je lahko ovira za marsikoga, ki želi obiskati grob svojih bližnjih. Pot do njega je lahko predolga, včasih celo neznana. Da bi vsem omogočili obisk, bo tudi letos do konca oktobra po pokopališču vozil električni Kavalir. Njegov prijazen voznik starejše, tiste, ki težje hodijo, in osebe z oviranostmi brezplačno popelje do zelenih grobov, pa tudi do avtobusnih postajališč v bližini. Ob nedeljah in praznikih ga lahko med 8. in 16. uro pokličete na številko 031 666 332 in se dogovorite, kje vas bo pobral in kam naj vas zapelje. Z veseljem vam bo pomagal.

Ponos Ljubljane

MOL vsako leto podeli nagrade in plakete Ljubljane. Nagrade bo letos prejelo pet izjemnih posameznikov, skupin in pravnih oseb, ki ne opravljajo pridobitne dejavnosti, njihovo delo pa je pomembno prispevalo k razvoju, ugledu in dobrobiti MOL ter k prepoznavnosti mesta doma in v tujini.

Plakete Ljubljane gredo letos v roke sedmih posameznikov, skupin in pravnih oseb, ki so s posebnimi delovnimi prizadevanji in uspehi v daljšem časovnem obdobju s svojo požrtvovalnostjo, nesebičnostjo in pogumom pripomogli h kakovostnejšemu življenju, blaginji, ugledu in razvoju MOL. Njihovi dosežki segajo tako na humanitarno, znanstvenoraziskovalno kot na kulturno-umetniško področje.

Vsem prejemnikom je skupno, da njihovo delo sooblikuje in izboljšuje življenje prebivalcev mesta Ljubljana. Tudi zaradi njih je Ljubljana danes mesto, ki nam je vsem v ponos.

WALDORFSKA ŠOLA LJUBLJANA nagrada Ljubljane

Skupina staršev in učiteljev je leta 1992 kot civilno pobudo ustanovila Waldorfsko šolo Ljubljana. Danes je zgled sodelovanja in povezovanja med vrtcem, osnovno šolo, gimnazijo in glasbeno šolo, v katero se otroci lahko vpisujejo brez opravljanja preizkusa nadarjenosti, povezuje pa se tudi z drugimi področji delovanja družbe. Šola sodeluje z drugimi waldorfskimi šolami po svetu, s sosednjimi šolami in MOL, pri projektih ERASMUS, projektu Duško v okviru programa Interreg, organizira in izvaja številna izobraževanja. Vključuje se tudi v oblikovanje predlogov za evropsko komisijo in parlament na področju humanizacije ocenjevanja ter izboljševanja celotnega pedagoškega procesa in na področju starosti primerne digitalizacije pouka. Njeno več kot 30-letno delovanje in prizadevanja segajo prek okvirov osnovnega poslanstva šol in vrtcev.

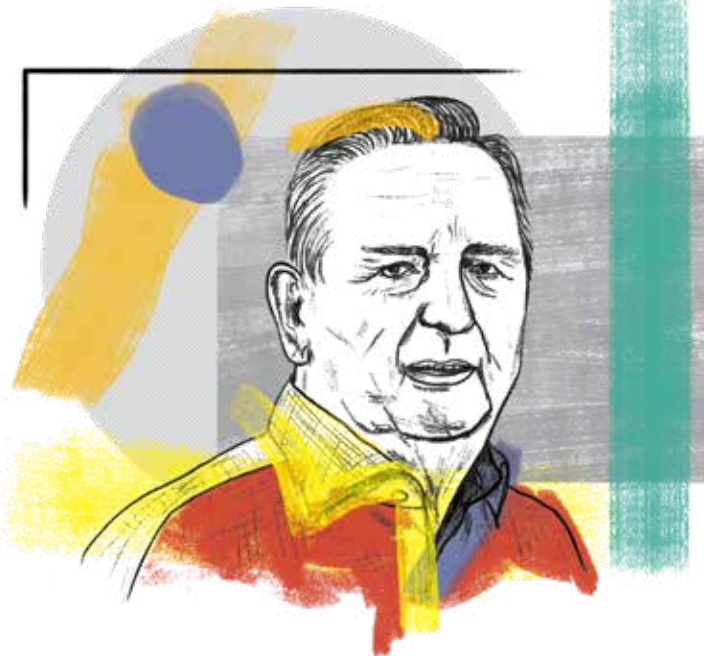
ROBERT PEŠUT - MAGNIFICO nagrada Ljubljane

Vsestranski umetnik je velik človek, ki kritično opazuje in soustvarja urbano kulturo svojega mesta. Z odkritim bojem proti ksenofobiji, rasni, verski in spolni diskriminaciji, ter navdihom, ki ga nesebično deli z nami, je največji ambasador Ljubljane. V zadnjih treh desetletjih je neizbrisno zaznamoval slovensko glasbeno sceno. S svojo glasbo poje svet brez meja. S pesmijo Kdo je čefur se je prvi dotaknil teme »južnjakov« pri nas. Hir aj kam, hir aj go se vrti v diskotekah po vsem svetu, Pukni zoro odmeva na nogometnih tekmah na beograjskem stadionu Marakana, Samo ljubezen, ki jo je napisal za Sestre, pa je himna skupnosti LGBTQ+. Njegov talent je pustil pečat v štirih celovečernih slovenskih filmih.

ANTON PODOBNIK nagrada Ljubljane

Z nadaljevanjem družinske tradicije gasilstva, svojimi dosežki in vpetostjo v javno življenje je pomembno prispeval k izboljšanju kakovosti krajanov, blaginji in ugledu mesta. Kot desetletni fant se je včlanil v gasilsko društvo Zadobrova - Sneberje, z leti je postal predsednik društva, kjer še danes ostaja aktiven kot namestnik predsednika. Bil je tudi predsednik Gasilske zveze Ljubljana, kasneje še podpredsednik Gasilske zveze Slovenije. Za svoje zasluge na področju gasilstva je bil večkrat odlikovan. O njegovi družbeni aktivnosti pa pričajo tudi članstva v mnogih odborih, združenjih in svetih v mestu.

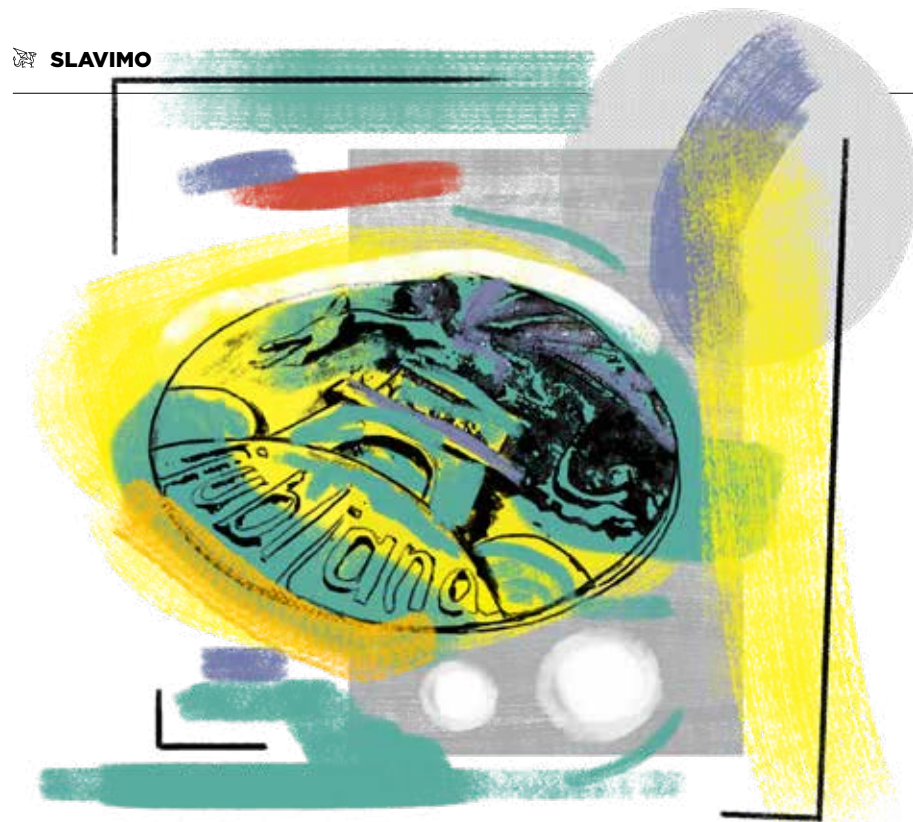
ROBERT MARTINČIČ nagrada Ljubljane

Zasluga za visok standard urejenosti pokopališč v MOL in pogrebne dejavnosti gre v veliki meri dobremu vodenju javnega podjetja ŽALE, ki je že več kot desetletje v rokah Roberta Martinčiča. Podjetju se je pridružil že pred 40 leti kot pripravnik, opravljal pa je tudi dela referenta v sprejemni pisarni in vodje pokopališke dejavnosti. Plečnikove Žale so bile leta 2021 vpisane na seznam Unescove kulturne dediščine. »Kot človek se zavedam, da je minevanje del življenja. Kot Ljubljančan pa sem ponosen, da so Žale postale ne samo kraj spomina, temveč tudi muzej na prostem, park in turistična znamenitost,« je prejem nagrade komentiral Martinčič.

ZAVOD KATOLIŠKA MLADINA nagrada Ljubljane

Zavod za vzgojo, versko, kulturno in izobraževalno dejavnost mladih izvaja številne projekte. Tako so konec lanskega leta v Ljubljani organizirali Evropsko srečanje mladih, ko je v mesto prišlo več kot 5000 obiskovalcev iz 48 držav. Z več kot 700 prostovoljci, ki so sodelovali s predstavniki MOL in nekaterimi javnimi zavodi, jim je uspelo pripraviti srečanje, ki je poželo veliko pohval in pustilo množico prijetnih vtisov. Udeleženci so Ljubljano poimenovali »majhno mesto z velikim srcem«. »Zahvaljujemo se MOL za izkazano priznanje in sodelovanje pri izvedbi evropskega taizéjskega srečanja mladih. Hvaležni pa smo predvsem našim mladim, še posebej ekipi taizéjskega srečanja, za utiranje poti do mnogih src in da živijo naše skupno poslanstvo mlade voditi h Kristusu,« so sporočili.

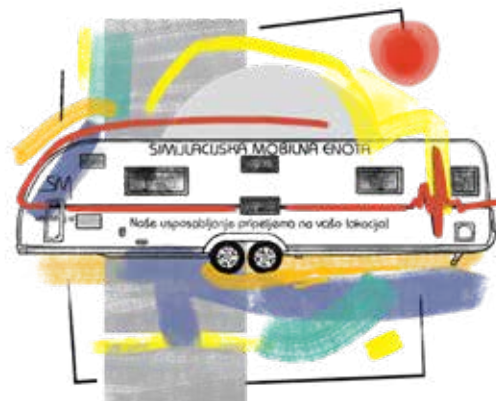

SPOMINČICA - ALZHEIMER SLOVENIJA - SLOVENSKO ZDRUŽENJE ZA POMOČ PRI DEMENCI plaketa Ljubljane

Demenca je vse pogostejša, in kdor se je že srečal z njo, dobro ve, da bolezen ne vpliva le na bolnika, ampak tudi na njegove bližnje. Spominčica je bila ustanovljena leta 1997 z namenom zagotavljanja strokovne in druge učinkovite pomoči osebam z demenco in njihovim svojcem. Do današnjega dne so svojo dejavnost močno razširili in vzpostavili mrežo skoraj 500 demenci prijaznih točk, organizirajo usposabljanja. Ne pozabi me ter skupine za samopomoč, letos pa so v Šiški odprli tudi prvi center za dejavnosti oseb z demenco. Na njihovo pobudo je bil ustanovljen tudi svet za obvladovanje demence. Spominčica je bila aktivna članica delovne skupine za pripravo Strategije za obvladovanje demence do leta 2023. Humanitarno združenje je eden izmed najpomembnejših akterjev pri zagotavljanju starosti prijaznega mesta. Predsednica Spominčice Štefanija L. Zlobec nam je povedala: »To priznanje je potrditev naših več kot 25-letnih prizadevanj za podporo osebam z demenco in njihovim svojcem.«

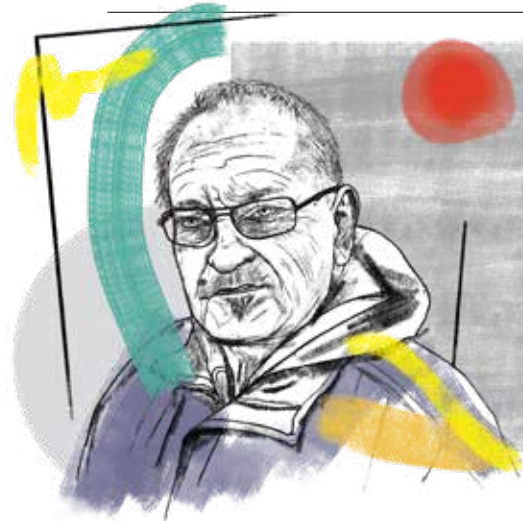
SKUPINA INŠTRUKTORIC IN INŠTRUKTORJEV SIM CENTRA ZDRAVSTVENEGA DOMA LJUBLJANA plaketa Ljubljane

Leta 2014 so odprli Simulacijski center Zdravstvenega doma Ljubljana, v katerem deluje 28 inštruktoric in inštruktorjev - 13 zdravnic in zdravnikov ter 15 medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Center je namenjen usposabljanju tako strokovnjakov kot laikov, ki se pri svojem vsakodnevem delu srečujejo z ljudmi v smrtni nevarnosti. V SIM centru se izobražujejo s pomočjo naprednih simulacij na lutkah, ki natančno ponazarjajo človeka v različnih starostih. Letno se izobraževanju udeleži več kot 4000 ljudi, inštruktorji in inštruktore SIM centra pa redno organizirajo tudi različne ozaveščevalne dogodke, kjer želijo svoje znanje razširiti na čim večji krog občanov in občanov. S svojim predanim delom tako prispevajo k izboljšanju varnosti prebivalcev in prebivalcev Ljubljane.

DRUŠTVO DELAVSKA SVETOVALNICA plaketa Ljubljane

Namen društva je zagovorništvo, varstvo, promocija ter razvoj delavskih, socialnih in statusnih pravic delavcev ter drugih ranljivih in pogosto prezrtih družbenih skupin - tujcev, upokojujencev, invalidov, migrantov ... Pod vodstvom Gorana Lukića delujejo kot varno zatočišče za reševanje socialnih stisk najranjivejših prebivalcev. So tisti, ki javnost ozaveščajo o delavskih pravicah in njihovih kršitvah, od neplačil kulturnim ustvarjalcem do neprimernih delovnih razmer na gradbiščih. Redno in aktivno pa sodelujejo tudi z državnimi ustanovami pri oblikovanju, sprejemanju in izvajanju sistemskih rešitev v korist najšibkejših. »Plaketa nam pomeni širše prepoznanje in priznanje našega dela, kar nam tudi daje motivacijo za vse bitke za naprej,« nam je povedal Lukić.

IGOR VIDMAR plaketa Ljubljane

Je politolog, ki velja za botra slovenskega pankaa, pripomogel je k uspehu skupine Laibach, v Sloveniji je organiziral prek tristo koncertov svetovno znanih glasbenikov, omeniti pa je treba tudi kulturni festival Novi rock, kjer so se predstavile številne domače rock zasedbe. Bil je urednik aktualnopolitične redakcije na Radiu Študent, pomembni so bili njegovi prispevki v Mladini, uredil je prvi stripovski album pri nas, tri desetletja je bil kolumnist oddaje Studio City. Pisal je glasbene in filmske kritike. Tudi po njegovi zaslugi je bila Ljubljana eden najbolj kreativnih centrov vseh alternativnih dogajanj v nekdanjih socialističnih deželah. Do danes je ohranil prisotnost v medijih, v javnem prostoru je še vedno navzoč, pri svojem delu pa je, nič manj kot v mladosti, inovativen, kritičen in presenetljiv. S svojim delom je nedvomno pomembno in večstransko prispeval k razvoju urbane kulture Ljubljane.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI ILLUSTRACIJSKI KROŽEK "Spominčica vodi mesto in domovino" ŠE NE VIDENA LJUBLJANA

ANDREJ RAZDRIH plaketa Ljubljane

Pravnik, odvetnik, eden najuspešnejših mediatorjev v Sloveniji, zasebno pa aktiven in rekreativen športnik. Svoj pečat je pustil na poslovnem področju in v svetu športa kot pobudnik oziroma kar oče Ljubljanskega maratona - ta je z leti prerasel v prireditve, ki združuje pozitivno energijo skoraj 30.000 udeležencev, tisoče sodelavcev, organizatorjev in izvajalcev ter neskončnih množic gledalcev in navijačev. Vpliv Ljubljanskega maratona sega od otrok do starostnikov, saj vsako leto poskrbi za razvoj in popularizacijo teka na vseh ravneh ter je tisti dogodek, ki uspešno utrjuje zdravo rekreacijsko mentaliteto in prakso na Slovenskem. »Lahko rečem, da sem počaščen zaradi podelitve plakete, menim pa, da je namenjena vsem, ki so sodelovali pri ustanovitvi in razvoju Ljubljanskega maratona, te največje športno-rekreativne prireditve v Sloveniji,« je dejal.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI ŠTUDIJSKI KROŽEK SPOZNAJMO SVOJE MESTO IN DOMOVINO plaketa Ljubljane

Krožek, ki ga v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje že 18 let vodi Olga Paulič, je poleg izvedbe predavanj in vodenih ogledov Ljubljane leta 2022 v samozaložbi izdal tudi zbornik Še ne videna Ljubljana, 1. del, in leto kasneje še Še ne videna Ljubljana, 2. del. Poleg številnih raziskovalnih ugotovitev, ki so bile v teh letih zapisane v desetih zbornikih, sta jih posebej navduševala ta dva projekta preučevanja spomenikov v Ljubljani, ki jih vidimo vsak dan, a jih ne opazimo, o njih vemo malo ali skoraj nič. »Vsi, ki smo sodelovali v projektih, smo delali kot prostovoljci, edina nagrada nam je bila osebno zadovoljstvo ob nastopih in natisnjen zbornik. Zbrala sem skupino pravih ljubiteljev umetnosti, ki so vedoželjno skupaj z menoj odkrivali našo čudovito Ljubljano in Slovenijo,« je ob prejemu plakete povedala Olga Paulič.

RAFKO IRGOLIČ plaketa Ljubljane

Poklicno je deloval v zobozdravstvu, zaposlen je bil na Stomatološki kliniki, kjer se je usmeril v izdelavo totalnih protez. Za svoje raziskovalno in pedagoško delo na področju stomatologije je leta 1995 prejel častno članstvo v Društvu zobozdravstvenih delavcev. Petje pa mu je bilo položeno že v zibelko, a vendar nikdar ni nameraval delati pevske kariere, preprosto je le rad pel. Svojo pot je začel pri študentskem plesnem ansamblu, ki je nastopal v Narodnem domu Ljubljana, kasneje pa je sodeloval še s številnimi drugimi glasbeniki. Njegove pesmi Moj črni konj, Oh, Suzana, Deček s planine, Pred mano je poletje, Čemu naj še živim in druge so ga zapisale med najprepoznavnejše in najbolj priljubljene pevce slovenske narodne in zabavne glasbe. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti mu je leta 2016 podelil častno Gallusovo značko za dolgoletno ljubiteljsko kulturno udejstvovanje.

ČASTNA MEŠČANA

Julijana (Julka) Žibert in profesor Janez Koželj sta nova častna meščanka in častni meščan meščan Ljubljane. Oba imata veliko zaslug za razvoj prestolnice, dejavna sta na različnih področjih in po vseh letih delovanja za skupnost imata še vedno pred sabo nove izzive in vsaj eno stično točko: Pot spominov in tovarištva.

KAJA BENKO

Kaj vama pomeni naziv častna meščanka in častni meščan Ljubljane?

Julka Žibert: Ta naziv mi veliko pomeni. Vesela sem, da so predlagatelji zaznali, da sem v življenju nekaj naredila tudi za Ljubljano. Najprej sem se vprašala, ali si res zaslužim to čast. Ko sem ponovno razmislila, pa sem si rekla, da je to tudi priznanje vsem mojim sodelavcem, in ga v tem smislu hvaležno sprejemam. Najprej moram omeniti sopotnike v Mestnem svetu, na Listi Zorana Jankovića, s katerimi dobro sodelujemo in smo ogromno naredili za Ljubljano. Pa nekdanje sodelavce, ko sem bila podpredsednica skupščine mesta Ljubljana v sedemdesetih letih. Njen predsednik je bil takrat Tone Kovič. Potem so tu moji sodelavci v PTT, kjer smo v času, ko sem bila direktorica, postavili kar 40 objektov PPT, telefonskih central in vso pripadajočo infrastrukturo. In, ne nazadnje, moji sodelavci v Zvezi borcev Ljubljane. Predvsem sem ponosna, da Ljubljana še vedno nosi ime mesto heroj, saj okupator nikoli ni mogel zatreti upora Ljubljančanov. Ponosna sem na vse ljudi, ki so se takrat uprli, zdaj pa jaz naprej delujem za njih.

Prof. Janez Koželj: Zame je to največja počastitev življenja, kakršno je moje. Življenja aktivista, ki je vezano na to mesto. V tem vidim smisel te počastitve. Tudi moje arhitekturno delo v Ljubljani je aktivistično, saj sem vedno iskal različne naloge, da bi pokazal, kako se da nekaj narediti drugače. Še preden me je župan povabil v politično misijo, sem se trudil pokazati, da so vrzeli in strnjeni zazidavi rane v tkivu mesta. Večino še donedavnih praznin nam je tudi zares uspelo zapolniti. Sem pa, prepričan kolesar in zeleni nadzornik, agitator tudi na drugih področjih preurejanja mesta.

Oba aktivno soustvarjata sodobno Ljubljano. Kateri so tisti projekti, ki pomenijo največji korak naprej?

Julka Žibert: Najprej bi poudarila področje infrastrukture, predvsem to, da je bilo preurejeno celotno omrežje pod zemljo, vse cevi, in tega se noben župan po vojni ni upal lotiti. Pa Stožice kot zelo pomemben športni projekt. Veliko projektov se je naredilo tudi na področju kulture, pri čemer sem še posebej vesela Centra Rog in Cukrarne. Živim nasproti Roga in vsak dan opazujem živahno dogajanje v njem. Ljudje prihajajo, delajo v delavnicah, to je res ena velika pridobitev za Ljubljano. Omenila bi še prenovljen Kongresni trg z garažno hišo pod zemljo, ki je res zaživel v pravem smislu evropskega trga. Lepo se je sprehoditi po obnovljenih obrežjih Ljubljane. Tudi spomeniki se redno obnavljajo, med drugim smo po 28 letih lahko spet odprli razstavo na Urhu, ki je bila prej uničena. To so stvari, ki jih je treba pohvaliti, predvsem pa sem ponosna, da s tem gradimo tudi prijetne medsebojne odnose.

»POT SPOMINOV IN TOVARIŠTVA JE RES VELIKA STVAR, ZANIMIVA TUDI ZA VSE OBISKOVALCE LJUBLJANE.«

Prof. Koželj, tudi vi stojite za projekti, ki jih je naštevata gospa Julka. Kateri izmed njih je bil za vas največji izziv?

Prof. Janez Koželj: Joj, ne vem, največji izziv je naslednji! Zdaj na primer projektiramo novo stavbo za Fakulteto za varnostne vede na Kotnikovi ulici, na istem mestu, kjer deluje že zdaj. To je velik izziv, saj bomo na utesnjeni lokaciji znotraj stare hiše zgradili novo, sorazmerno veliko fakulteto. Je pa to primer recikliranja mesta, najbolj trajnostne oblike razvoja, kjer predelaš le tisto, kar že obstaja. Če si aktivist, je vsak projekt izziv, recimo tudi brvi na Poti spominov in tovarštva (PST), s katerimi smo zamenjali stare. Vsaka izmed njih je drugačna.

Pa smo pri Poti spominov in tovarštva, osrednji točki praznovanja mestnega praznika.

Julka Žibert: Ja, moram reči, da je PST res krasna, urejena. Po eni strani ima velik zgodovinski pomen, hkrati pa je to velika rekreativna površina, po kateri se vsak dan sprehaja ogromno ljudi. To je res velika stvar, zanimiva tudi za vse obiskovalce Ljubljane.

»MORAŠ SE VPLETATI, NE SME TI BITI VSEENO.«

Prof. Janez Koželj: To je največji spomenik in najdaljši javni prostor v Ljubljani. Za mene je sploh največ, kar imamo. Nobeno drugo mesto, s katerim se lahko primerjamo, nima takšne spominke ureditve, ki slavi upornost mesta za žico in je potem postala prostor za rekreacijo, v obdobju prehoda v demokracijo pa spet prizorišče političnih delitev. Ta čas sem težko doživljal, saj se je tisto pozitivno, za kar smo si avtorji prizadevali, začelo rušiti in razbijati. Vesel sem, da je to obdobje minilo in da se tudi spominski jambori, ki smo jih pred nekaj leti spet postavili, spoštujejo. To pomeni, da PST ni več simbol vojnih časov, ki so nas razdelili, ampak je zdaj prostor, ki nas združuje.

Julka Žibert: Ko ravno omenjamo čase razbijanja, če ne bi takrat, ko so želeli preorati PST, ustanovili društva Zeleni prstan, s čimer smo poskrbeli za njeno zaščito, je vprašanje, kaj bi se zgodilo z njo. Drži, kar je povedal profesor Koželj: eno je spomin na preteklost, drugo pa je velika zelena površina Ljubljane, ki jo Ljubljančani spoštujejo. Samo pogledajte, čez 30.000 ljudi se vsako leto udeležijo pohoda Pot ob žici. Eni pridejo zaradi rekreacije, drugi pa v spomin na tista težka leta, ki so jih doživljali naši predniki v času okupatorjeve žice okoli Ljubljane. In to se bo obdržalo, nihče nam tega ne more več vzeti.

Kako se počutite v družbi častnega meščana profesorja Koželja?

Julka Žibert: Ja, ob profesorju se zelo dobro počutim. Vsa leta, ko je bil podžupan, je odlično usmerjal našo Ljubljano. Mu iskreno čestitam in sem vesela, da sem v družbi skupaj z njim.

Prof. Janez Koželj: Enako. Julka je najstarejša dama v naši ekipi in njena živost, ki jo ohranja, je zame zgled.

Kakšen je vaju recept za kakovostno in polno življenje?

Prof. Janez Koželj: Moraš se vpletati v vse, kar te moti. Jaz se vpletam v vse mogoče, tudi tako, da skrbim za podzemne zabojnike pred domačo hišo. Če ti ni vseeno, potem imaš izzivov na pretek. V Društvu zelenih nadzornikov, ki ga vodim že deset let, opozarjamo, kje je kaj narobe, kje je kaj podrt, zanemarjeno ali slabo vzdrževano. Se pravi, da si pozoren na nečednosti, kjerkoli hodiš. Če si pozoren, si tudi skrben in vidiš vsepovsod možnost, da nekaj narediš, da prispevaš k skupnosti. Ta pripadnost skupnemu se mi zdi najbolj pomembna. Sicer pa je moj pogled znan: tudi tisto, kar se zdi odlično narejeno ali storjeno, zame še ni dovolj. Vedno je še prostor za napredek.

Julka Žibert: Delo je tisto, ki me drži pokonci. Veliko hodim in skrbim za zdravo prehrano. Predvsem pa veliko delam, po navadi sem kar ves dan vpeta v delo, vseskozi sem v akciji.

S tovariško spodbudo se daleč pride

Poleg ohranjanja zgodovinskega spomina pohod Pot ob žici meščane spodbuja k aktivnemu in zdravemu načinu življenja, druženju ter skrbi za okolje.

Med 9. in 11. majem se bomo že 66. odpravili na pohod Pot ob žici, ki nas vodi okoli našega mesta. Na največji športno-rekreativni prireditvi pri nas poleg športnega duha štejejo tudi prijateljstvo, tovarištvo in dobra volja.

MIČA VIPOTNIK

Pot spominov in tovarištva, ki ji rečemo tudi Pot ob žici, je leta 1979 pomagala urejati tudi Mladinska delovna brigada Sarajevo.

Foto: Miško Kranjec / hrani: MNSZS

V času Jugoslavije je bila udeležba na pohodu obvezna za vse ljubljanske šolarje, študente in delavce, ki so okrog mesta naredili živi obroč tako, da so se prijeli za roke.

Foto: Dragan Arrigler / hrani: MNSZS

Mladi kolesarji na pohodu ob žici leta 1980

Foto: Dragan Arrigler / hrani: MNSZS

Tako kot leta 2016 tudi danes lahko prehojeno pot beležite z žigi na kontrolnih točkah, postavljenih na trasi pohoda. Lahko pa si na telefon prenesete mobilno aplikacijo Pot ob žici, ki prehojeno razdaljo beleži samodejno.

Foto: Blaž Samec / Delo

Foto: Miloš Švabič / hrani: MNSZS

Udeležence teka ob žici so leta 1958 osvežili z vedri vode, danes pa so ob trasi pohoda nameščeni pitniki, pri katerih si pohodniki vodo lahko natočijo v bidone.

PST je označena s tablam in talnimi oznakami.

Foto: Leon Vrdic / Delo

Pohodniki, ki se vsako leto odpravijo na pohod Pot ob žici, imajo prave zbirke spominskih značk.

Foto: Blaž Samec / Delo

Foto: Damjan Končar

Tek trojk na 12,5 ali 29 kilometrov tekače spodbuja k solidarnosti in medsebojni pomoči, saj šteje čas, ki ga doseže najpočasnejši član trojice.

Tri prijateljice iz gimnazije smo se pred leti odpravile na pohod okoli Ljubljane. Janke, Čuk in jaz, sošolke iz tretje klopi razreda na Šubički. Nismo prehodile celotne Poti ob žici, ki je med drugo svetovno vojno omejevala gibanje v našem mestu, tretjino pa zagotovo. Prav prijetno je bilo, srečevale smo manjše in večje skupine dobro razpoloženih pohodnikov. Vse je zelenelo, tudi vreme je bilo prekrasno, kar nam je polepšalo dan. Za piko na i pa smo si na koncu privoščile še sladolec.

Ograja iz bodeče žice, ki je od 23. februarja 1942 obkrožala mesto, je bila dolga 29.663 metrov. Postavili so jo italijanski okupatorji. Ko je Italija leta 1943 kapitulirala, jo je zamenjal tretji rajh, ograja pa je ostala. Obroč je bil širok med pet in osem metrov, segal je do dva metra visoko. Ob njem je bilo razvrščenih 206 bunkerjev. Žičnato oviro je stražilo 1300 vojakov in 400 policistov. S tem so poskušali osamiti močno odporniško gibanje v Ljubljani. Iz mesta ali vanj je bilo mogoče priti le s posebno dovolilnico. Vendar to borcem proti okupatorju ni onemogočilo skrivnih prehodov pod žico. Skoznje so prenašali ranjence, tod so v mesto in iz njega hodili partizani in vsi, ki niso imeli posebnih dovolilnic. Žičnati obroč je omejeval gibanje 1171 dni, vse do 26. maja 1945, ko je v Ljubljano prišel Josip Broz Tito, še istega leta pa so obroč meščani dokončno odstranili.

V spomin na te hude čase so po vojni uredili Pot spominov in tovarištva, skrajšano PST, rečemo ji tudi Pot ob žici, kot se sicer imenuje pohod. Poteka tam, kjer je med vojno stala žičnata ograja. Dolga je 32 kilometrov in pol, da jo prehodiš v celoti, potrebuješ približno osem ur. To je tudi največji ljubljanski park. Ta zeleni prstan okoli Ljubljane so dokončno uredili in slavnostno odprli 9. maja 1985.

Že od osvoboditve naprej so se ob njej začeli spontani pohodi, prvi »uradni« pa je bil leta 1957. Do danes se je razvila množična prireditev, ki se je vsako leto udeleži do 35.000 ljudi. Vsak, ki prehodi celo pot, na kateri je osem kontrolnih točk, dobi posebno spominsko medaljo, tisti, ki celotno pot prehodijo desetič, pa dobijo še dodatno priznanje.

In kdo skrbi, da je Pot ob žici ves čas tako lepo urejena? To je Želva, podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, ki skrbi tudi za spominska obeležja ob njej. Letos jim je Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije podelila zlato plaketo za njihov trud. Ko govorimo o PST, pa moramo omeniti tudi društvo Zeleni prstan, ki ga že 30 let vodi Nuša Kerševan, nekdanja županja Ljubljane. Društvo povezuje ljubitelje narave, kulture in zdravega načina življenja ter vse tiste, ki hočejo ohraniti pomen Poti spominov in tovarištva.

Krajši pohod Pot ob žici za vrtece bo letos potekal v četrtek, 9. maja. Takrat se lahko udeležite tudi 17. Pohoda humanosti, ki se bo začel ob 17. uri pred Humanitarnim centrom Rdečega križa na Tržaški cesti 132. V petek, 10. maja, se bodo na pot odpravili osnovnošolci in dijaki, v soboto, 11. maja, pa vsi drugi pohodniki. Hkrati s pohodom bo v soboto, 11. maja, tekmovanje v teku trojk na 12 kilometrov in pol ali 29 kilometrov. Start bo na Stritarjevi ulici, čas, ki velja za rezultat posamezne trojice, je tisti, ki ga doseže najpočasnejši član. Pri tem imajo veliko vlogo tovarištvo ekipe, spodbuda in vzajemna pomoč. Več informacij o pohodu in teku trojk najdete na spletni strani pohod.si.

Nekaj najlepšega je, ko vidiš, da nekaj nastaja

Na sončno pomladno soboto smo se pridružili županu Zoranu Jankoviču na ogledu nekaterih gradbišč. Znano namreč je, da vikende zelo rad izkoristi za obiskovanje gradbišč, kjer od blizu opazuje, kako napredujejo dela pri projektih MOL. Pravi, da se zanj pravo delo začne šele takrat, ko je pogodba podpisana in se začnejo dela.

KAJA BENKO

Ogled smo začeli na Ižanski cesti, kjer so na odseku od Jurčkove do Peruzijjeve ceste dela v polnem teku. Tam urejajo javno kanalizacijo, vodovod in drugo infrastrukturo, površine za pešce in kolesarje ter zasajajo nova drevesa. Cesta dobiva povsem novo podobo, prebivalci ob njej pa večjo kakovost bivanja. Takoj je jasno, da župan nikjer ne ostane neopažen. Delavce na gradbišču pozna po imenih, z vsakim spregovori vsaj nekaj besed, potem pa se ustavi pri eni od hiš, kjer starejša gospa delavcem ravno ponuja kavo. Županu takoj pohvali njihovo delo in pove, da se res veseli, kako lepo bodo uredili okolico njene hiše. Samo nekaj korakov naprej iz hiše stopi drug stanovalec, ki župana prav tako navdušeno obvešča o napredku del, pa tudi o tem, kakšno visoko gredo si bo uredil na dvorišču pred hišo. Nato smo se zapeljali do prenovljene Črnovaške ceste in do novega Vodovodnega mostu, ki bo

pešcem in kolesarjem skrajšal pot med Rakovo jelšo in Barjem. Župan pravi, da ga bodo uradno odprli v dneh okoli mestnega praznika.

Z Rudnika nas pot pelje na drug konec Ljubljane, na gradbišče Kopališča Vevče, kjer bodo plavalci dobili še en sodoben plavalni center. Župana tudi tu takoj obkrožijo delavci, ki mu razlagajo, kako napredujejo dela. »V tem bazenu sem se tudi jaz kopal, in ko so se Vevče zaprle, je bila to prava tragedija,« spomni župan in razloži, da bosta tu pokrit 25-metrski in odprt olimpijski bazen, s čimer bodo zagotovili še boljše pogoje tako za tekmovalno kot rekreativno plavanje. »Veste, je ni lokacije, kot je ta, na eni strani Ljubljana, na drugi bazen, nad reko pa ploščad, kjer sediš in uživaš!« Župan načrtuje, da bo notranji bazen odprt še letos, ob tem pa spomni na dolgih 15 let, ko je bilo kopališče zaprto. »Nikoli ne vemo, kje se lahko zalomi, pri pridobivanju zemljišč, soglasij ali izdaji gradbene dovoljenja, zato vsako leto v proračun vključimo za eno tretjino projektov več, kot imamo zagotovljenih sredstev. Tako ne izgubljam časa in lahko sredstva v takih primerih že v istem letu preusmerimo na druge projekte, ki so v teku.«

Naša naslednja postaja je nova Plinsko-parna enota (PPE), ki je izjemnega pomena za nadaljnji razvoj Ljubljane, predvsem pa za varovanje okolja in za še višjo kakovost življenja v mestu. Življenje prebivalcev na tem koncu se bo po mnenju župana bistveno izboljšalo: »Ko bo PPE priključena na omrežje, bomo v Ljubljani porabili 70 odstotkov manj premoga, vir

za toploto in paro pa bo postal plin. Ko bomo zgradili še sežigalnico, predvidoma na Barju, pa bomo kar 70-odstotno samooskrbni,« razloži župan: 30 odstotkov bomo pridobili s sežigom smeti, 30 z biomaso, 10 s sončno energijo in samo 30 odstotkov bo uvoza plina. S tem bodo tudi položnice za prebivalce za 20 odstotkov nižje.

Na vsakem gradbišču je bolj jasno, da se delo za župana ne konča, ko podpiše pogodbo. »Takrat se delo šele začne! Edini dan, ko smo nasprotniki, je dan, ko izbiramo izvajalce del in se dogovarjamo o ceni. Oni hočejo preveč za moj okus, za njihov okus mi dajemo premalo, ampak ko se zmenimo, postanemo partnerji. Ali ni nekaj najlepšega, ko vidiš, da nekaj nastaja,« navdušeno pravi župan, medtem ko si ogleduje dela: »Pogodbo lahko podpiše kdorkoli, jaz pa sem na gradbiščih tudi po 50-krat, saj me zanima, kako se začne in kako raste ter se razvija projekt vse do odprtja.«

In že smo na naslednji lokaciji, kjer si ogledamo gradnjo mestnih stanovanj. To je še ena izmed osrednjih točk županovega dela. »Pravkar smo kupili 88 stanovanj,« pokaže na že zgrajeno sosesko Zelena jama, na gradbišču na drugi strani ulice jih bo čez leto in pol zrastle še dodatnih 87. Na področju gradnje mestnih stanovanj je dogajanje zelo intenzivno, saj je v različnih fazah gradnje kar 1500 stanovanj, od tistih, kjer Javni stanovanjski sklad MOL še čaka na gradbena dovoljenja, pa vse do tistih ob Litijski in Pesarski, ki bodo naslednja na vrsti za začetek gradnje.

Na obrobju Tivolija nas čaka še zadnji postanek: Kopališče Ilirija. Plavalci komaj čakajo, da bo ta sodobni športni objekt odprl vrata, mi pa upamo, da nedavni namerni požig ne bo zamaknil časovnice projekta. Bazeni so po navadi precej energijsko potratni, zato župan kot največji dosežek tega projekta šteje popolno

samooskrbnost, ki bo zagotovljena s sončno in geotermalno energijo. »To je pa moje največje veselje, Lattermanov prehod!« župan ponosno pokaže na novo povezavo med parkom Tivoli in Celovško cesto.

Župan torej budno spremlja potek projektov, hkrati pa je z mislimi že pri tistih, ki nas čakajo v prihodnosti. Med najpomembnejšimi omenja Palačo Cukrarna, Baragovo semenišče, Atletski center v Šiški ter Zdravstveni dom Jarše in širitev Zdravstvenega doma na Metelkovi. Verjetno najbolj nestrpno pa čaka na dokončanje gradnje kanala C0. »Če ne bi bilo nekaj posameznikov, ki nam na vse možne načine nagajajo, bi bil ta za Ljubljano zelo pomemben projekt že zaključen,« poudarja župan in dodaja: »Ni prav, da strahijo meščanke in meščane, zato še enkrat poudarjam, da bomo s tem projektom še dodatno zaščitili našo pitno vodo in poskrbeli za varovanje okolja. Moji vnuki

»LJUBLJANA BO VEDNO MESTO HEROJ, SOLIDARNO, STRPNO IN TOVARIŠKO MESTO, ZAME NAJLEPŠE NA SVETU.«

živijo tu, in če ne drugega, ali res mislite, da bi s čimerkoli ogrozil njihovo zdravje?»

Ker smo ravno pred mestnim praznikom, nam je župan razkril še en projekt, ki ga bo predstavil prav na praznik. Na območju, kjer danes stoji remiza, načrtujejo ureditev 50.000 kvadratnih metrov velikega območja, kjer bo 10 odstotkov prostora namenjenega mestnim stanovanjem, vse preostalo pa bo park. Ta park bo izjemen dosežek, saj bodo Šiškarji tam, kjer so zdaj stavbe, dobili še eno veliko zeleno oazo sredi mesta, ki bo namenjena sprostitvi, druženju in kakovostnemu preživljanju časa. LPP pa bodo preselili v Stanežiče.

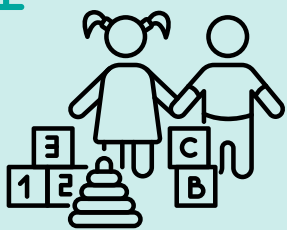
Do 9. maja, mestnega praznika, župan čuti globoko spoštovanje, saj je to dan, ko še posebej slavimo herojsko zgodovino našega mesta, ko so partizani z zavezniki premagali največje zlo 20. stoletja, fašizem in nacizem. »Ljubljana bo vedno mesto heroj, solidarno, strpno in tovariško mesto, zame najlepše na svetu! Ob prazniku čestitam meščankam in meščanom, še posebej pa novima častnima meščanoma, Julki Žibert in prof. Janezu Koželju, ki sta vsak na svojem področju zaznamovala našo lepo Ljubljano!« župan Zoran Janković konča naše druženje.

Vsak po svoje vidi mesto

V Ljubljani je **23** javnih vrtcev.

Letos jih obiskuje skoraj **13.000** otrok.

Leta 2023 je naše mesto obiskalo **1,1 milijona** gostov.

Od tega jih je dobrih **94** odstotkov prišlo iz tujine.

Med njimi je bilo največ Nemcev in Italijanov.

LENA ANDRENŠEK METLJAK
vzgojiteljica v vrtcu dr. France Prešeren

Mesto, kot ga vidijo otroci

Ljubljana je res lepo mesto, sploh spomladi. Mestno središče postane živahno, tržnica je polna, Tivoli pa dobi čarobno zeleno barvo. Naš vrtec je ravno na sredini poti med centrom mesta in Tivolijem. Z otroki lepe dneve preživljamo na svežem zraku. Po zajtrku in igri nas zato čaka vsakodnevna dilema, kam bomo zavili na sprehod. Pa smo šli proti mestu.

Otroci res gledajo na svet s široko odprtimi očmi. Dobro opazujejo, vsemu se čudijo, predvsem pa imajo zelo veliko vprašanj. S sodelavko se vedno pripraviva, da jim po poti tudi kaj zanimivega poveva. No, pa so naju na voden sprehod po Ljubljani peljali kar otroci sami.

Najprej smo šli mimo Opere. Malčki so nama povedali, da tukaj plešejo balet in da se moraš lepo obleči, ko greš gledat predstavo. Pri hotelu Slon so naju povabili na tortice in »mlekočino«. Pot smo nadaljevali navzdol po Čopovi ulici, ki so jo komunalni delavci ravno čistili in pometali. Sploh našim fantičem so se usta razlezla v nasmeh in v en glas so zakričali: »Aaavtoooometlaaa!!!«

Ustavili smo se pri Prešernovem spomeniku. Otrokom sem povedala, da je po tem pesniku dobil ime naš vrtec. Oni pa so hiteli pripovedovati, da pridejo na Prešernov trg, kadar tu stoji okrašena smreka. Pot smo nadaljevali po levem bregu Ljubljani, do Mesarskega mostu s ključavnicami – tega imajo otroci skoraj najraje, takoj za Zmajskim mostom, kjer stojijo zmaji. Ogedali smo si raznolike ključavnice. Dogovorili smo se, da bomo naslednjič tudi mi prinesli svojo ključavnico z ribico, ki bo predstavljala našo

skupino Ribice. Zavili smo med stojnice, polne sadja in zelenjave. Branjevke so nas prijazno pozdravile, otroci pa so vprašali, ali bi kaj kupili, ker so malo lačni. Odločili so se za dve košarici rdečih jagod, jih pri vodnjaku oprali, nato pa sedli na stopnice pred Stolnico. Otroci so uživali ob sladkih jagodah in se vsake toliko zapodili v lov za golobi, ki so se radovedno sprehajali okoli nas.

Pot smo nadaljevali mimo Mestne hiše skozi staro Ljubljano, kjer so otroci gledali predvsem izložbe sladkih dobrot. Ko smo prečkali Čevljarški most, se je pripeljala ladjica. Starejša deklica v skupini je povedala, da se je z njo že peljala, na koncu pa je videla »bobrčke« (verjetno je mislila nutrije). Kar nekaj otrok je povedalo, da je tam, kjer gredo s starši na sladoleđ, veliko takih bobrčkov. Eden pa je simpatično komentiral, da imajo bobri rumene zobke zato, ker si jih ne umivajo.

OTROCI DOBRO OPAZUJEJO, VSEMU SE ČUDIJO, PREDVSEM PA IMAJO ZELO VELIKO VPRAŠANJ.

Sprehod smo nadaljevali po drugi strani Ljubljani. Otroci so ves čas opazovali kolesarje in električne skiroje, ki so švigali mimo nas. Sploh dečki so bili navdušeni. Rekli so, da bodo, ko zrastejo, tudi oni vozili tako hitro. Prečkali smo Kongresni trg in nadaljevali pot mimo parlamenta. Otroci so opazili viseče zastave, zanimalo jih je, katere barve so, kaj pomenijo in kaj je narisano na njih. Ustavili smo se pred Narodnim muzejem. Eden od otrok se je pohvalil, da je bil enkrat tu ponoči in je videl dinosavra. To je sprožilo burno debato, saj so dinosavri res aktualna tema. Pogovarjali smo se, kateri jedo samo rastline in katerih se je treba bati.

Ob Prešernovi cesti smo se počasi vračali nazaj proti vrtcu. Ko smo zavili na Prežihovo ulico, so že navdušeno kričali, ali bomo »govorili avtomobile«. Kadar gremo po tej ulici, namreč vedno poimenujemo vse parkirane avtomobile. Vse si natančno ogledamo in ugotavljamo, katere znamke so. Na koncu smo šli še mimo Osnovne šole Prežihovega Voranca, kjer nas običajno pozdravijo šolarji, ki se igrajo različne igre z žogo. Potem smo prišli pred vrtec, kjer nas je pričakal znani vonj, saj so nam kuharice že pripravile kosilo.

MIRO GRAČANIN
turistični vodnik po Ljubljani

Mesto, kot ga vidijo turisti

Že vrsto let se ukvarjam z vodenjem turistov po Ljubljani. Na začetku moje vodniške kariere je bilo mesto precej zaspano, bolj sivo, predvsem pa polno avtomobilov. A že takrat so bili obiskovalci nad njim pozitivno presenečeni. Ime so poznali bolj kot ne zgolj s smerokazov, ki so jih opazili na poti proti morju. To velja za Nemce, Avstrijce in vse druge morja in sonca željne »severnijake«, pozneje so se jim pridružili še tisti iz Vzhodne Evrope. K nam so sčasoma začeli prihajati Britanci, predvsem zaradi kar pester in cenejše ponudbe gostinskih lokalov. Pa gostje izza morja, z zahoda in vzhoda. Tudi Ljubljana se je počasi spreminjala in postajala vse bolj znana in priljubljena destinacija. O njej so obiskovalcem pripovedovali znanci, otroci, ki pri nas bivajo zaradi študentske izmenjave, o njej so slišali in brali v medijih, spremljali so jo na spletu.

In kako Ljubljano danes vidijo obiskovalci iz tujine? Ena od prvih ugotovitev je čistoča. »Kako čisto je vse tu pri vas,« se čudijo gostje iz držav, ki jih imamo za bolj urejene, kot so Nemčija, Avstrija in Švica. Pa naravnost neverjetno se jim zdi, kako velik del mesta je namenjen pešcem. In kako znamo pešci v tem uživati. Navdušeni so nad številnimi lokali in kar ne morejo verjeti, koliko ljudi si dopoldan privoščijo kavico in svoj delež sončnih žarkov, zvečer pa osvežilno pijačo. Presenečeni so nad velikostjo tržnice, nad njeno bogato ponudbo in utripom, še posebej ob sobotah. Pa tudi nad peštrimi dogajanjem na ulicah in trgih kar tako ali bolj organizirano – naj gre za Odprto kuhno,

Ljubljansko vinsko pot ali kakšno drugo prireditev.

Ljubljano doživljajo tudi kot mlado mesto. Všeč sta jim decembrska okrasitev in božični sejem, ki se razživi zvečer, ko se sejemske hišice drugod že zapro. Marsikdo je presenečen nad obsežnim opusom arhitekta Plečnika; vse več je takih, ki se za obisk Ljubljane odločijo zaradi njegovih del. Ti se pogosto ne osredotočijo le na njegova dela v središču mesta, temveč obiščejo tudi njegovo hišo, pokopališče Žale, cerkev sv. Frančiška in Črno vas. Sicer pa tudi tisti, ki ga prej niso poznali, kmalu spoznajo, zakaj govorimo o Plečnikovi Ljubljani. Všeč so jim Tromostovje, tržnica, pa Križanke, Kongresni trg, Zvezda, poseben vtis naredi tudi NUK. Še posebej pri slednjem so si mnenja lahko nasprotujoča. Večina jih kar ne more verjeti, da za vsemi temi deli ne stoji četa arhitektov, temveč en sam človek.

TURISTI LJUBLJANO DOŽIVLJAJO KOT MLADO MESTO.

Številni obiskovalci se odločijo za voden ogled mesta, pa najsi gre za »kласiko« najsi za bolj specializirane ogledke, kot je na primer Plečnikova Ljubljana. Na takih ogledih od obiskovalcev izvemo, kako oni vidijo naše mesto. Tu in tam pride tudi od kakšnih zabavnih pripetljajev, ki jih človek kar ne more pozabiti, čeprav so se zgodili že pred leti. Eden takih je bil obisk dveh prikupnih avstralskih upokojenk. Pisalo se je leto 2015, obhajali smo 2000 let Emone. Kot enega od posebnih ogledov smo takrat izvajali ogled ostanov rimskega mesta. Vodnik je bil oblečen v togo, skupine je spremljal tudi legionar. Eni od skupin sta se pridružili omenjenim Avstralki. Mimoidoče sva z legionarjem veselo pozdravljala z rimskim ave, obiskovalki pa sta mislili, da se domačini tako pozdravljamo med sabo. In tako sta sami pozdravljali še nekaj dni. K sreči smo se kmalu spet srečali na odkrivanju kulinarčnih dobrot in hitro je bilo jasno, zakaj domačini malce čudno gledajo ob njunem pozdravu.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališč MOL in uredništva glasila Ljubljana.

Potepanje knjižnega molja

V Unescovem mestu literature lahko knjige kupimo na skoraj vsakem koraku. Zdi se, da tudi radi beremo, saj se je v zadnjih letih odprlo nekaj novih knjigarn, ki so več kot le prodajalne. So tudi prostori druženja in izmenjave idej. Nekaj smo jih obiskali in pobrskali po njihovih policah.

NINA KOŽAR

Med listanjem po še topli knjigi Pripeljite obtožence, drugem delu izjemne trilogije Wolf Hall, ki jo je napisala moja najljubša pisateljica Hilary Mantel, prisluškujem pogovoru dveh mladeničev pri sosednji polici. Brez predaha naštevata romane, ki so ju navdušili v zadnjem času, in klepetata o njihovi vsebini. V naši največji knjigarni Konzorcij na Slovenski cesti 29 jima branja zlepa ne bo zmanjkalo. »Kdor pravi, da mladi ne berejo, naj pride v našo knjigarno, pa bo videl, da to ni res. Zelo radi berejo fantastično literaturo, in to s tako strastjo, da so nekateri ves čas tukaj. Zato smo jim organizirali Klub fantastičnih, ki se enkrat mesečno dobiva pri nas. Pogovarjajo se o izmišljenih svetovih, epskih pustolovščinah, prostranih vesoljih in prebranih knjigah. Vsakič jih je več,« mi pove Katarina Modic, vodja knjigarne Konzorcij.

Glavna ulica med policami me pripelje do strokovnega oddelka, kjer si že nekaj časa poželjivo ogledujem ilustrirano izdajo duhovite študije Človeško telo, ki jo je napisal vedno iskriivi Bill Bryson. Oddelek vodi Aleksej Ulčnik, tudi sam živa enciklopedija

vsega, kar je o družboslovju in humanistiki natisnjeno na papirju. Pri leposlovju srečam stojalo #BookTok, ki ga je uredil njegov mlajši sodelavec Aljaž Rabič. Na njem so zbrane knjige, ki so trenutno najbolj priljubljene med uporabniki aplikacije TikTok. Na udobnih zelenih foteljih otroškega kotička pa končno najdem svoja otroka, ki sta medtem prebrskala vse stripe, slikanice, knjige o konjih in plišaste igrače iz sveta Harryja Potterja. Da bi ju zbežala na plano, si vsak lahko izbere eno knjigo, potem pa se odpravimo naprej.

Pod vznožjem Grajskega griča, tik ob spodnji postaji vzpenjače, pridemo do blagajne in knjigarne Lutkovnega gledališča Ljubljana na Krekovem trgu 2. Moja otroka jo dobro poznata, saj tu kupujemo vstopnice za lutkovne predstave. Zgodbe, ki jih na odrih pripovedujejo z lutkami, lahko najdemo tudi na policah knjigarne in obratno. »Naš program se dopolnjuje z gledališkimi in tako gledališki publiki približuje bralno kulturo. Ta povezava se nam zdi izjemnega pomena, saj pri obiskovalcih spodbuja radovednost in bralno zavest, poudarja pa tudi likovni izraz, ki ima

KDOR PRAVI, DA MLADI NE BEREJO, NAJ PRIDEJO V KNJIGARNE, PA BO VIDEL, DA TO NI RES.

v otroški literaturi in pri gledališki umetnosti velik pomen,« pravi vodja knjižarne in prodaje vstopnic Nataša Antuničević Vižintin. Poleti prostor pred vhodom preuredijo v Dnevno sobo, prijetno čitalnico na prostem, kjer si popotniki in tudi domačini lahko malce oddahnemo od pohajkovanj in vseh opravkov po mestu. Posebnost knjižarne so slovenske slikanice, prevedene v tuje jezike. Mi imamo že radi Mačka Murija in Muco Copatarico, turisti pa raje pokupijo Zvezdico Zaspanko oziroma Little Sleepy Star Frana Milčinskega in vse, kar je povezano z zmaji.

Čisto blizu, na Krekovem trgu 1, je še ena prodajalna knjig. To je katoliška knjižarna Družina, v katero si skoraj ne upam stopiti. Zakaj? Ker imajo v njej novi prevod Svetega pisma z opombami in razlagami, jaz pa sem ta mesec že preveč zapravljala. Vseeno mi ga prijazna prodajalka ponudi v listanje. Ne glede na osebna verska prepričanja je branje Stare in Nove zaveze stvar splošne razgledanosti in zanimanja za svet, ki nas obdaja. Če se z mano ne strinjate, pa tam ali v Knjižarni Družina na Štuli 23 lahko kupite tudi izjemno priljubljene knjige 365 dni z Božjo besedo

ali Na spletni prižnici duhovnika Martina Goloba, Glukoza revolucija Jessie Inchauspé ali Živeti po mačje tudi francoskega avtorja Stéphana Garnierja.

Medtem ko razmišljam, kaj vse je še na mojem seznamu knjig, ki bi jih imela, pridem pred vrata Knjižarne Beletrina na Starem trgu 3. Zunanost spominja na romantične francoske prodajalne, ko vstopim vanjo, pa me presune obokan starinski strop. Ob stenah v ravni vrsti stojijo police s knjigami. Glede na to, da je bila Beletrina ena prvih domačih založb, ki se je resneje posvetila digitalizaciji knjig, vodjo knjižarne Emo Knific Korsika povprašam, zakaj so knjižarne s knjigami iz papirja danes še vedno pomembne. »Knjižarna je pomembno stičišče, kjer se oblikuje skupnost, zanimivi pa smo tudi naključnim mimoidočim, ki jim je všeč naša izložba. Tu se ustavljajo šolarji, študenti in turisti, najbolj veseli pa smo tistih, ki se vračajo, ker so bili navdušeni nad knjižnim priporočilom. Organiziramo tudi raznorazne dogodke, ki spodbujajo zanimanje za literaturo in povezovanje bralcev.«

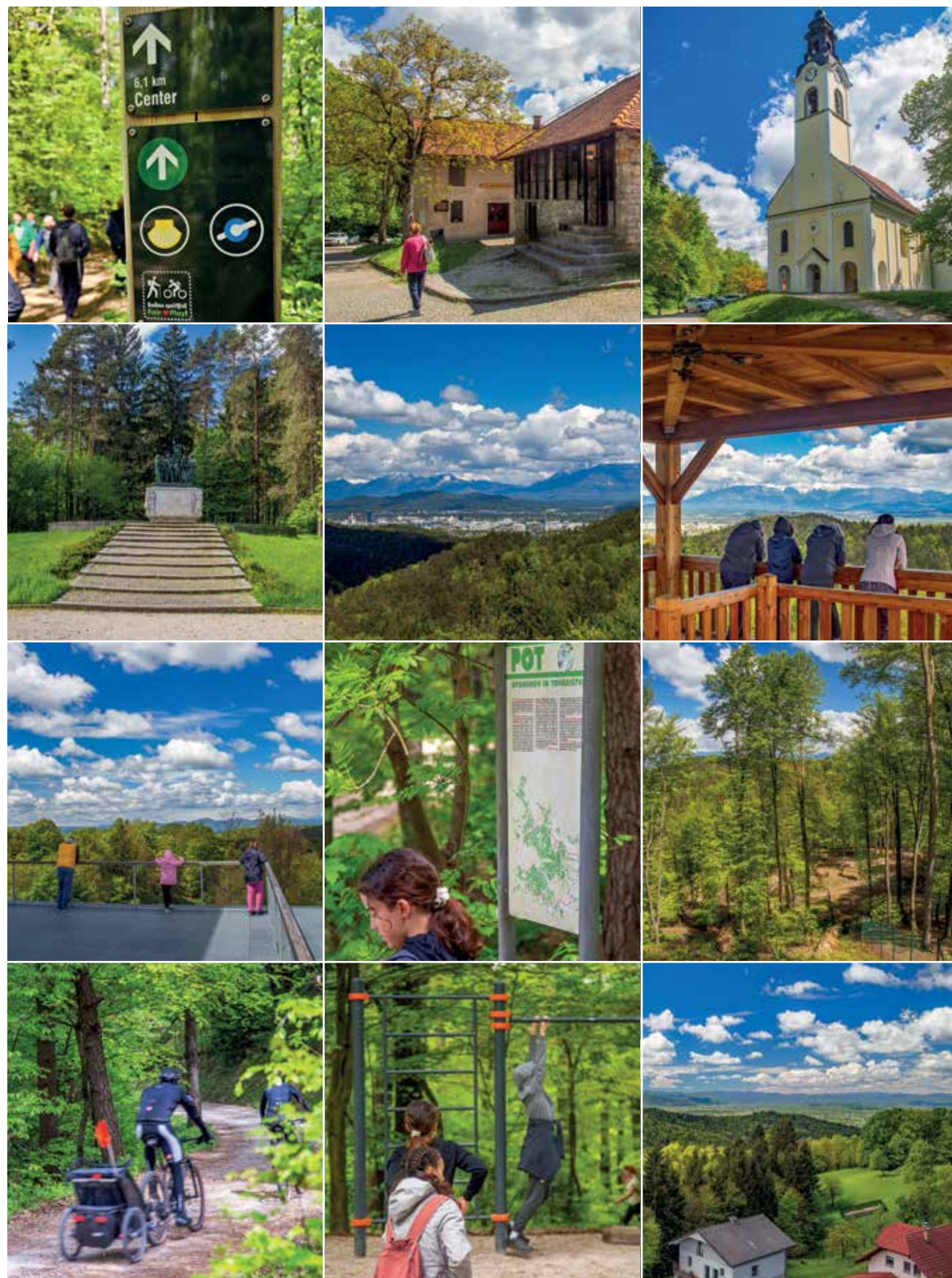
Med policami sta urejena kotička za branje s čudovitima modrima foteljema. Videti sta udobna,

človek bi se v njih kar zatopil v branje odličnih žepnic iz zbirke Fabula in lahkotnejših knjig iz zbirke Žametna Beletrina. Edino, kar me malce vrže iz tira, je pospravljenost. Pri nas doma imamo knjige povsod – naložene so okoli postelje, po okenskih policah, med pižamami v kopalnici, zadnjič sem eno našla celo v omari z vrtnim orodjem. Že res, da je bila priročnik za vrtnarjenje, ampak nekaj dni sem žalostno hodila po hiši v prepričanju, da jo je odnesel veter.

Kar se tega tiče, mi je bližje LUDA knjižarna Literarno-umetniškega društva Literatura, ki ga vodi Veronika Šoster. V majhnem, a širokogrudnem prostoru na Trubarjevi 51 je poleg knjig še polno zanimivih uporabnih in neuporabnih predmetov, ker ni ravno nujno, da ima vse na svetu svoj namen. Ekipa je mlada in zagnana. »Odprte knjižarne ni samo drzno, temveč čisto ludo početje, je pa tudi čudovito, saj smo mesu podarili še en kotiček, namenjen izključno knjigam in branju. Navdušeni smo nad odzivi, predvsem nad obiskanostjo dogodkov, naša LUDA pa počasi, a vztrajno postaja prostor srečevanj in druženj, kar smo si tudi želeli.« Na srečanjih bralnih klubov Z Literaturo v literaturo in Poezija na podlago se kvadratura napolni z bralci, ki bi jih kdo označil za malce zahtevnejše, jaz pa bi na to pripomnila, da pač vedo,

kaj je res dobro. Na policah LUDa so namreč žanrski biseri, kot sta pravkar izdana romana Popotovanje ljudi Knjige nobelovke Olge Tokarczuk in Izničenje Jeffa VenderMeera.

In zdaj, ko se vračam domov, se ustavim še v Šiški, na Runkovi 2. Tu je v pritličju stanovanjskega bloka doma verjetno najmanjša knjižarna z velikanskim srcem. »Boš kavo?« me vprašata Ines Pestar, vodja knjižarne Vigevageknjige, in Jerica Šemrl Harmel, urednica, organizatorica, vodja projektov in srce razpisov, kot piše na njihovi spletni strani. Po policah, polnih stripov in risoromanov, radi brskajo mulčki iz soseske in bralci, ki z veseljem odkrivajo čare teh žanrov. Za to se lahko zahvalimo prav založbi Vigevageknjige, saj izbira res samo najboljša tovrstna literarna dela z vsega sveta in jih z neskončno ljubeznijo do jezika prevaja v slovenščino. »Če bi bili v centru mesta, bi to gotovo imelo nekatere prednosti, ampak tu se tudi počutimo dobro, saj smo vpeti v lokalno okolje in skupnost,« dodata. Moja otroka, ki včasih nista bila ravno navdušena bralca, se zdaj ravnsata za stripe o navihani deklici Akisi ali za dogodivščinske oslička Ariola. Jaz pa se ob tem samo namuznem in svoj nos skrijem med platnice izjemnega stripa Kot pes hrvaškega avtorja Danijela Žezlja v prevodu Štefana Vevarja.

SRČNA POT ZA ZDRAVJE SRCA

Že od leta 2007 se lahko od Rakovnika do Štepanjskega naselja sprehodite po Srčni poti, ki je nastala na pobudo ljubljanske podružnice Društva Za srce. Njen glavni namen je spodbujanje aktivnega gibanja v naravi. Leta 2022 je bila obnovljena, saj je bila zaradi naravnih pojavov precej poškodovana.

ZAŠČITA PRED OBISKOM GOZDA

Sprehod po Golovcu je čudovit zaradi bujnega rastlinja, a v njem so v toplejših mesecih aktivni tudi klopi, ki lahko prenašajo bolezni, kot je klopni meningoencefalitis. Proti temu se lahko učinkovito zaščitimo s cepljenjem. Do 30. maja je cepljenje po predhodnem naročilu v Zdravstvenem domu Ljubljana, Enota Center na Metelkovi ulici 9 na voljo odraslim, starejšim od 16 let, po znižani ceni 26 evrov; cepljenje je sicer brezplačno za otroke, ki v tekočem letu dopolnijo eno leto starosti, in odrasle, ki dopolnijo 49 let, ter za zamudnike, kot so otroci, rojeni v letu 2016 ali kasneje, in tisti odrasli, ki so dopolnili 49 let v letu 2019 ali kasneje. Za zadostno zaščito so potrebni trije odmerki, drugega je treba prejeti mesec dni po prvem in tretjega pet do 12 mesecev po prvem. Na cepljenje se lahko naročite na spletni strani narocanja.zd-lj.si/275.

GOLOVEC TRAILS

Na južnem pobočju Golovca je osem kilometrov urejenih gorskokolesarskih poti, primernih za začetnike in izkušene kolesarje. Glavna vstopna točka je na koncu Hudourniške poti. Vstopnine ni, preizkusite pa se lahko v različnih veščinah. Društvo, ki skrbi za poti, organizira tudi različne tečaje, ture in tekmovanja. Več informacij dobite na spletni strani golovectrails.com.

Iz centra direkt v gozd

Zapustite gnečo središča in le streljaj stran raziščite številne poti gričevja Golovec. Sprehodite se lahko do naselja Orle, kjer vas v sklopu gostilnice z istim imenom čakata razgledni stolp in park z jeleni. Seveda se lahko pred potjo nazaj tudi okrepcate.

INGA BATUR

V Ljubljani imamo to srečo, da se lahko tudi iz centra mesta enostavno in hitro napotimo v naravo. Na eni strani nas vabi urejeni Tivoli skupaj z Rožnikom, jugovzhodno pa se na 650 hektarjih razprostira gričevje Golovec z najvišjim vrhom Mazovnik (450 metrov). Golovec je pravzaprav nadaljevanje Rožnika in Grajskega griča. Zaščiten je kot območje gozdov s posebnim namenom. Zanimivo pa je, da je bil do sredine 19. stoletja, ko so se mestne oblasti odločile za pogozditev, gol. Od tod izvira tudi njegovo ime.

Čeprav že leta živim v Ljubljani, smo se z družino šele drugi odpravili na to med Ljubljančani precej priljubljeno izletniško točko. Kljub temu pretirane gneče ni bilo. Verjetno zato, ker so na voljo številne možnosti za pristop. Čez Golovec vodijo Gozdna učna pot Golovec, V gozd po zdravje, Jakobova in Srčna pot, nekaj časa pa smo hodili tudi po Poti spominov in tovarištva. Na več mestih stojijo velike table, ki lepo prikazujejo, kje poteka katera od njih. Oznake in markacije so nas spremljale ves čas, zato ni bilo možnosti, da bi se izgubili.

Za cilj smo si najprej postavili gostilnico Orle. Od našega izhodišča, postajališča LPP Streliška, kjer ustavi mestni avtobusna linija 11, je do tja dobrih osem kilometrov. Ko smo opravili s prvim klancem, je pot bolj položna in nezahtevna. Po njej se lahko odpravite tudi z otroškimi vozičkom, mnogi pa jo prekosarajo. Nič čudnega, saj prek Mazovnika in Črnega hriba poteka tudi Slovenska turnokolesarska pot. Za teh

osem kilometrov smo v družbi druge družine potrebovali dobri dve uri. Ni pa se nam nikamor mudilo, zato smo se ustavili tudi pri otoku športa in se še dodatno razgibali.

Prispeli smo do zaselka Orle, nekdanj Orlje, ki mu rečejo tudi Češnjevo naselje, saj naj bi se tu dobilo najboljše češnjevo žganje v Sloveniji. V gostilnici Orle, ki je znana po dobri kuhinji, smo si privoščili oddih in uživali v razgledu, ki ga od leta 2021 omogoča razgledni stolp. Kot smo izvedeli, v njem lahko gostje tudi prespijo. Posebno doživetje pa se ponuja pod gostilno. Tu je urejen park, kjer na 40.000 kvadratnih metrih domuje osem jelenov. Tudi po parku se lahko sprehodite. Mi smo si jelene ogledali od daleč, saj smo se odločili, da se ne vrnemo po isti poti, temveč raje nadaljujemo do Sv. Urha, 342 metrov visokega griča.

Tudi v nadaljevanju smo sledili markacijam in nezahtevni poti, ki na nekaterih delih zaradi številnih korenin ni primerna za otroške vozičke. Če se boste odločili zanjo, priporočam nahrbtnik. V eni uri vas pripelje do cerkve sv. Urha nad Dobrunjami. Zraven stoji nekdanja mežnarja s stalno razstavo Sv. Urh v času druge svetovne vojne.

Ob cerkvi in poti do nje so parkirana številna vozila, kar pomeni, da se lahko tudi s te strani podate na sprehod proti Golovcu. Nas pa je čakal še kak kilometer do postajališča mestnega avtobusa linija 13 Pošta Dobrunje in potem vožnja nazaj domov. Tako prijetno utrujeni že dolgo nismo bili.

Vrzi, udari, teci in ujemi

TOMAŽ MIHELIČ

Pred 50 leti se je v Ljubljani začela pisati zgodba o atraktivnem moštvenem športu. Čez Atlantik je k nam prišel prek Dalmacije, kamor so ga »pretihotapili« ameriški vojaki. Kij, žogica in orjaška rokavica so obvezna oprema. Če k temu dodamo še natančnost in urne noge, potem se lahko potegujemo za naslov državnih prvakov v baseballu.

Na igrišču v bližini Hipodroma Stožice nas je sprejel predsednik, trener in igralec Baseball softball društva Ježica Igor Drobna, da bi nas podrobneje spoznal s tem še vedno malce eksotičnim športom, ki si že nekaj časa utira pot med širšo javnost. Med domačimi ljubitelji te igre zelo ugledno društvo bo letos praznovalo častitljivih pol stoletja, odkar se je prvič zalučalo, udarilo in ulovilo majhno okroglo usnje. Število igralcev pa je v primerjavi z drugimi športnimi disciplinami še vedno bistveno manjše. »In ravno to je naš največji izziv,« pove poznavalec. »Baseball ni splošno prepoznan, zato le redki sami pridejo k nam z željo, da bi ga radi trenirali. Večinoma se moramo angažirati in obiskati osnovne šole, kjer predstavimo privlačnost te igre. Marsikdo se začudi, ko izve, da se nam lahko pridruži. Otroci pri nas urijo raznovrstne spretnosti in se preizkušajo najprej v začetnih, nato pa še mladinskih kategorijah. Najbolj vztrajni se prebijajo v članske vrste, kar pa pomeni, da moramo spet zapolnjevati vrzeli pri mlajših ekipah. To ni tako preprosto, saj smo odvisni od prostovoljnih strokovnjakov, ki jim čas dopušča, da se dopoldan odpravijo naokoli in vzbudijo zanimanje pri šolarjih,« opisuje pomembno delo za podmladek kluba. Lansko jesen se jim je nasmehnila sreča, ko so dobili trenerja z razpoložljivim urnikom, da so se osredotočili na sestavo novih ekip do 12. in 15. leta starosti.

Igor Drobna nam je za lažje razumevanje v laičnem jeziku razodel posebnosti tega

športa. »Najbolj izstopa ločnica med ekipnim in individualnim. Seveda smo skupnost, a znotraj te je velika odgovornost na posameznikih. Eno moštvo je v obrambi in lovi žogo. Iz drugega pa na mesto za odbijanje prihajajo igralci drug za drugim po vrstnem redu, ki ga pred tekmo določi trener. Tam je vsak sam in se ne more skriti v soigralčevo senco, zato je ogromno odvisno od posameznika,« izvem. Oriše nam še razliko s sorodnim softballom. Že v imenu se nakazuje, da gre za bolj blago različico baseballa. Igra se z večjo žogo in v počasnejšem tempu, zato je pravnjaka za rekreativce. V obeh različicah je zanimiv skupek prvin, kar od tekmovalcev zahteva celovitost. »V napadu se je treba izkazati z odbijanjem žoge in tekom, v obrambi pa z natančnim lovljenjem in metanjem. Da bi se oblikoval v odličnega igralca, moraš osvojiti precej motoričnih spretnosti, kar je prednost pri razvoju številnih telesnih veščin,« je slikovit trener najstarejšega slovenskega baseball in softball kluba. Poudari še, da bodo pri Ježici nadaljevali intenzivno delo z mlajšimi kategorijami, v katere vabijo vse, ki jih zanima ta šport. Navdihujoči za svetlejšo prihodnost tega športa so prenosni tekem na komercialnih televizijah, s čimer baseball vstopa v naše domove in nagovarja bodoče prvake. Pa tudi gledalce, da si pridejo v živo ogledat napete boje za nove zmage.

Več informacij o aktivnostih Baseball softball društva Ježica najdete na njihovi strani na Facebooku ali na spletni strani jezica-baseball.com.

Kdaj ste nazadnje izmerili utrip svojega srca? Ne mislimo le na tisto fizično merjenje, ampak širše. Kdaj ste se zadnjič vprašali, ali živite zdravo, ali se znate izogniti pastem sodobnega življenja, kot sta stres in nezdrava prehrana? Pa preverili morebitne dedne dejavnike, ki lahko sprožijo bolezni srca in ožilja ali poslabšajo stanje pri tistih, ki te bolezni že imajo?

Pri vseh takih vprašanjih vam je več kot tri desetletja – stari so natanko toliko kot samostojna Slovenija – pomagajo v Društvu za zdravje srca in ožilja

razvoj,« pojasnjuje Nataša Jan, direktorica društva.

Posebej poudarja, da lahko v društvu, ki deluje kot nevladna humanitarna organizacija ter je priznana doma in v tujini, pomagajo praktično vsakomur. »Naše aktivnosti niso namenjene le starejšim ali pa tistim, ki jih bolezni že ogrožajo. V Ljubljani smo tako prisotni med starejšimi, delovno aktivnimi in najmlajšimi, pri katerih spodbujamo zavedanje o pomeni zdravega življenjskega sloga,« razlaga. Ne gre torej le za tiste, ki se želijo oglašiti v posvetovalnici, ker

telefon. V društvu organizirajo tudi izobraževanja o zdravju na delovnem mestu (če si želite tak dogodek gostiti v vašem podjetju, se le oglasite društvu) in preventivne meritve, posebej ponosni pa so na delo z najmlajšimi. »Projekt Mladi obračamo svet – Srček Bimbam izvajamo med učenci prve triade po ljubljanskih osnovnih šolah že dobro desetletje. Vsako leto smo navdušeni nad odzivom malčkov. Čudovito je spremljati, kako dozvetni so za teme, povezane z zdravim življenjem, in prepričani smo, da otroci k razmisleku o tem znova spodbudijo tudi

Prisluhnite svojemu srcu in (za)živite zdravo

JAK VREČAR

Slovenije. »Naš namen je ozaveščanje o nevarnostih za zdravje in življenje, ki jih prinašajo bolezni srca in ožilja, kako se jim izognemo in kako lahko tudi z obstoječo srčno-žilno boleznijo živimo čim daljše in kakovostnejše življenje. Svetujemo, opozarjamo, izvajamo delavnice, tečaje, izobraževanja, predavamo, izvajamo aktivnosti za boljše počutje, izdajamo lastno revijo Za srce in knjige ter počnemo še vrsto drugega. Skratka, na vse načine poskušamo pomagati z nasveti, kako se srčno-žilnim boleznim izogniti ali pa vsaj zavreti njihov

zaznavajo motnje pri delovanju srca, jih je strah povišanih vrednosti holesterola ali sladkorja ali pa ne vedo, ali kje »tiktaka« še kakšna nevarnost.

Ko si zaželite narediti kaj dobrega za svoje telo, se lahko odpravite po Srčni poti po Golovcu, ki so jo na pobudo Društva za srce v sodelovanju s Športno zvezo Ljubljane in Mestno turistično zvezo odprli že leta 2007. Udeležite se lahko tudi organiziranih pohodov ali prisluhnite kateremu od številnih svetovalnih pogovorov s strokovnjaki v živo ali na spletu, pokličete lahko tudi na Srčni

starše in druge odrasle,« meni Nataša Jan.

Smo prebudili vaše zanimanje? Pridružite se Ljubljankam in Ljubljancem, ki skrbijo za svoje zdravje in cenijo aktivnosti društva. Vaša prva postaja je lahko v Posvetovalnici za srce na Dalmatinovi 10. In nikar ne čakajte, da vas bo srce opozorilo, da ni vse v najlepšem redu. Obiščite jih čim prej – preventivno, da boste lahko ukrepali pravočasno.

Več o Društvu za zdravje srca in ožilja Slovenije boste izvedeli na spletnem mestu zasrce.si.

Jasna Jukić Petrovčič je že okrogli dve desetletji dobi duh ljubljanske Posvetovalnice za srce, ki deluje s koncesijo MOL. Opaža, da je danes med ljudmi premalo topline, in si zato prizadeva, da je pri njej v posvetovalnici drugače.

Komu je namenjena posvetovalnica?

Vsakomur, ki mu je mar za zdravje in se zaveda nevarnosti srčno-žilnih bolezni. Ne gre za nadomestilo zdravniškega pregleda, čeprav pri nas izvajamo številne meritve, iz katerih se da razbrati, ali vam grozi kakšna nevarnost in ali je smiselno, da se zglasite pri svojem izbranem zdravniku. Kdo lahko danes reče, da živi brez obremenitev, da ga nič ne teži, da vselej dovolj dela za svoje zdravje in je v sozvočju s svojim duhom? Vsak ima svoje skrbi in ni prav, da bi te vplivale na naše zdravje. Delujmo preventivno! Ne čakajte kot eden od obiskovalcev, ki je prišel k nam dobesedno že v predinfarktnem stanju in smo ga od nas na srečo še lahko pravočasno spravili neposredno na urgenco. Vzemite si pol ure ali uro za neboleč in nevsiljiv pregled in pogovor. Prepričana sem, da vam bo obisk pri nas dobro del.

Kaj lahko dobi obiskovalec pri vas?

Opravimo pregled, kakršnih ste vajeni v ambulanti, torej lahko izmerimo krvni tlak in srčni utrip, opravimo EKG, pregled žilja na nogah, izmerimo maščobe, sladkor, markerje za srčno popuščanje v krvi in še druge kazalnike za odkrivanje bolezni srca in žilja. Ampak tu se zgodba ne konča. Rezultate, pridobljene takoj,

vam tudi pojasnim. Svetujem, kaj pomenijo za vaše zdravje, pokažem na tisto, česar vam mogoče manjka in se da spremeniti z drugačnim življenjskim slogom. Svetujem vam, kot bi svetovala prijateljem. Rada rečem, da delam ljubeče dosledno.

Kaj je za vas nagrada pri delu?

To, da mi ljudje zaupajo, se vračajo, priporočijo obisk tudi drugim. Nagrada je, ko skupaj z ljudmi, ki pridejo, prebudimo empatijo, zaupanje, ko se skupaj zavedamo, da srce ni le organ, ampak je povezano tudi s človeško dušo. Ko ljudje začutijo, da zmorejo prevzeti odgovornost za svoje zdravje, vem, da smo skupaj zmagali.

Posvetovalnico na Dalmatinovi 10, nasproti hotela City, lahko obiščete ob delavnikih. Za termin se dogovorite po telefonu na številki 01/234 75 55 (ponedeljek in petek od 8.30 do 9. ure, sreda od 14. ure do 14.45) ali po e-pošti posvetovalnicazasrce@siol.net. Vsako prvo soboto v mesecu med 11. in 13. uro pa lahko tudi brez predhodnega dogovora pridete v prostore Skrbovin'ce na Mačkovo 1.

več kot 6000
članov

33 let
že deluje društvo.

9 podružnic
in dve pridruženi
društvi skrbijo za
izvajanje programov.

2 lokaciji
sta na voljo za posvetovalne
obiske v Ljubljani.

Krotilci divjih vodá

V Tacnu se bodo ta mesec na evropskem prvenstvu v slalomu na divjih vodah zbrali najboljši kajakaši in kanuisti stare celine. Organizatorji kljub razdejanju, ki so ga za seboj pustile lanske poplave, pripravljajo prireditev na najvišji ravni in vas vabijo, da pridete v čim večjem številu podpret naše športne ase.

NINA KOŽAR

Konec aprila se zaviti v plašče in puhovke sprehajamo po nabrežju Save pri Kajakaškem centru Tacen, okoli nas pa se ljudje v kratkih neoprenskih oblačilih pripravljajo na spust s čolni in ledeno mrzle brzice. Med njimi je tudi eden najboljših avstrijskih kajakašev Felix Oschmautz. Elegantno šviga gor in dol po progi, kot da bi bil raca, ne pa človek. To so že resni treningi za evropsko prvenstvo v slalomu na divjih vodah 2024 ECA I feel Slovenia, ki se bo med 15. in 19. majem odvijalo na eni najzahtevnejših evropskih prog.

»Če bi našo proggo primerjali s smučarskimi, bi bil to znameniti smukaški Kitzbühel. Tekmovalci zelo radi prihajajo sem, ker jim je to osebni izziv. Tukaj se tekme odvijajo že od leta 1938, od samih

začetkov tega športa na Slovenskem,« nam pove Jakob Marušič s Kajakaške zveze Slovenije, ki je tudi vodja organizacijskega komiteja prvenstva.

Čeprav so lanske avgustovske poplave razdejale proggo, tribune in podperne objekte, so v Tacnu na prvenstvo dobro pripravljene. Udeležilo naj bi se ga 300 tekmovalcev iz 30 držav. Tekmovali bodo v štirih disciplinah: ženski in moški kanu ter ženski in moški kajak. Slovenci bomo imeli v boju za prva mesta kar nekaj asov. Med ženskami so v odlični formi Eva Terčelj, Eva Alina Hočevar, Ajda Novak in Lea Novak. Peter Kauzer je legenda kajaka, približujeta pa se mu dva mlada tekmovalca, Tine Kancler in Lan Tominec. Med kanuisti bosta naslove najboljših branila Benjamin Savšek in Luka Božič. Obeta se torej pravi spektakel.

Na obnovljenih tribunah pričakujejo nekaj tisoč gledalcev dnevno. Poškodovana je tudi progga, kar pa ne bo oviralo tekmovalca. Sava, žal, še vedno ni dovolj upadla, da bi lahko začeli popravljati suho strugo, saj je starega odnesla deroča reka. Na otočku nasproti tribun je bil prej gozdček, od katerega je ostalo le nekaj dreves. »Zdaj je videti kot Lunino površje, a ga bomo kmalu očistili, uredili in zasadili na novo. Tukaj bi radi uredili park in kopalnice za okoliške prebivalce.«

Ti se poleti pridejo ohladit v bližino reke, za seboj pa velikokrat pustijo kup smeti. Pospravijo jih Rajko Baltič, Božidar Stevanović in Bojan Slabanja, ki v kajakaškem centru pomagajo prek javnih del. »Zelo lepo skrbijo, da je vse urejeno in čisto. Brez njih bi težko shajali,« jih pohvali naš sogovornik, mi pa upamo, da bodo obiskovalci smeti naslednjic raje odnesli v koše.

Gledalci evropskega prvenstva lahko k čistejšemu okolju in uspešnemu poteku prireditve veliko prispevajo že z izbiro prevoznega sredstva. »Do Tacna lahko pridejo z mestnim potniškim prometom ali s kolesi. Za tiste, ki se bodo od daleč pripeljali z avtomobili, pa smo rezervirali parkirna mesta na P+R v Stanežičah, od koder bo organizirana krožna avtobusna linija do prizorišča.« Poleg napetih tekem pripravljajo tudi program za otroke, ki se bodo lahko preizkusili v veslanju po bazenu. Vidimo se torej v Tacnu, kjer bomo skupaj navijali za naše športnike.

Več informacij o evropskem prvenstvu v slalomu na divjih vodah 2024 ECA I feel Slovenia najdete na spletni strani slalomtacen.com, kjer lahko kupite tudi vstopnice. Otroci do 15. leta si lahko prvenstvo ogledajo brezplačno.

Nepogrešljivi za četrtne skupnosti

Kaj imajo skupnega četrtne skupnosti Bežigrad, Center, Črnuče, Polje, Posavje, Rudnik, Sostro, Šentvid, Šmarna gora, Trnovo ter Moste in Jarše? To, da lahko tam informacije o tem, kaj se dogaja neposredno pred vašim pragom, za vogalom, v ulici, najbližjem parku ali sprehajalni poti, v vaši ožji skupnosti, izveste tudi v tiskanem lokalnem glasilu. Praviloma jih izdajajo četrtne skupnosti, le pri zadnjih dveh z zgornjega seznama je pobuda prišla iz lokalnega turističnega društva.

MARJANA SELAN

S

evda drži, da je danes množica podatkov dostopnih na spletu – brez skrbi, če ste bolj digitalni, lahko tudi glasila posameznih četrtnih skupnosti najdete na spletnem mestu MOL v rubriki Četrtna skupnosti – a včasih je pisana oziroma tiskana beseda še vedno tista, ki jo bolje opazimo in si lažje zapomnimo sporočilo.

Življenje v naših lokalnih skupnostih se namreč ne odvija samo na spletu. Srečujemo se v živo, povezujejo nas kulturne, športne, družabne in druge prireditve. Družijo nas želja po bližini in spoznavanju novega, od najmlajših v vrtcih in šolah do starejših v domovih

za starejše ter medgeneracijskih centrih. Ukvarjamo se z lokalnimi temami, kot so ureditev prometa, skrb za naravne in grajene skupne javne površine, vse za čim lepšo podobo in prijetno bivanje.

V vseh teh aktivnostih se občuti pravi utrip mesta in njegovih četrtnih skupnosti. Tu se rojevajo nove zamisli, s terena prihajajo predlogi, iz katerih se razvijajo novi projekti v našem mestu. In kdo bo ta četrtni utrip lahko ujel bolje kot njegove prebivalke in prebivalci – tisti s poročevalsko žilico in predvsem željo, da ga prostovoljno in zagnano beležijo in delijo? To so predani, srčni in vestni, ne glede na svoja

leta in predhodne novinarske izkušnje – med urednicami in uredniki je kar nekaj prekaljenih imen s kilometrino pri večjih tiskanih publikacijah – Ljubljankanke in Ljubljanci, ki zbirajo informacije, pripravljajo članke, jih opremljajo s fotografijami in drugim slikovnim gradivom, urejajo ali pa skrbijo, da pridejo glasila na vaš naslov.

Tisti, ki si želite družbo, lahko v glasilih najdete vabilo na druženje s sosedi. Radovedni tam izveste kakšno novost iz skupnosti. Vedno je dobrodošlo obvestilo, ko je načrtovan kak nujen, čeprav neljub prometni zamašek zaradi del, ki se mu da izogniti, če zanj pravočasno

izveste. Glasila so tudi prostor, v katerem najdete vabilo na športno vadbo, za katero morda še niste vedeli. Včasih pa nam je preprosto všeč to, da lahko preberemo kakšno dobro in pozitivno zgodbo o ljudeh, ki živijo čisto blizu nas.

Najboljša zahvala za vse, ki ustvarjajo glasila Naš Bežigrad, Črnuški glas, ČaSoPis, Naša skupnost, Rudniška četrtinka, Sostro, Šentvid nad Ljubljano, Šmarnogorski razgledi, ki sodelujejo pri izdajah zgibank v Centru in Trnovem ter pomagajo izdajati Zeleni glas, je ta, da sad njihovega dela vzamete v roke in ga preberete. Ne glede na to, ali izhaja vsak mesec, štirikrat, dvakrat ali enkrat

na leto, ob pomembnejših datumih ali preprosto takrat, ko se v skupnosti zgodi nekaj pomembnega. Prav povsod bodo veseli, če se jim boste oglasili tudi sami z novimi predlogi za vsebino. V četrtnih skupnostih, v katerih svoje glasila še nimate, pa bo vaša pomoč še toliko bolj dobrodošla: kdove, morda se bo vsem naštetim izdajam naslednja pridružila prav po vaši zaslugi.

Tokrat smo imeli prostora toliko, da smo lahko dodali še utrinke o šestih glasilih. A to nikakor ne pomeni, da so ta vredna več kot druga. Upamo pa, da bo kmalu priložnost za to, da spoznate tudi preostala in morebitna nova.

Naš Bežigrad
(Četrtna skupnost Bežigrad)

Več kot 16.000 izvodov razdelijo v nabiralnike enkrat ali dvakrat na leto. Izhaja od leta 2012. Uredniški odbor, v katerem je pet članov, pripravlja vsebine, med katerimi imajo po navadi največji odziv objave brezplačnih dejavnosti, ki potekajo v skupnosti, ter predstavitve društev in dogodkov. Veseli so vseh povratnih informacij, pohval, predlogov in tudi konstruktivnih kritik.

Šmarnogorski razgledi
(Četrtna skupnost Šmarna gora)

Prav zdaj lahko berete najnovejšo, že 15. številko glasila, v kateri krajani najdete informacije o trenutnem dogajanju ob vznožju Šmarne gore (pa tudi z vrha, seveda). Letos so še posebej aktualna prometna obvestila, povezana z večjimi gradbenimi deli. Dodane so ažurne informacije o dejavnostih najmlajših v lokalni osnovni šoli, tu pa domuje tudi vrsta različnih društev, ki se z veseljem odzivajo na povabila in vsakokrat prispevajo poročila o svojem delovanju.

ČaSoPis
(Četrtna skupnost Polje)

Prva številka glasila ČaSoPis je izšla novembra 2015, prihodnje leto bodo tako praznovali njegovo 10-letnico. V štiričlanskem uredniškem odboru so ponosni, da jim ga uspeva dvakrat na leto izdati brez namenskih sredstev, torej brez oglaševanja. Ocenjujejo, da so največ vredne lokalne informacije, ki jih ne mogoče najti drugje. Ob aktualnih dogodkih posebej iščejo zgodbe o društvih, skupinah in organizacijah, ki delujejo v četrti, in jih z objavami v glasilu približajo tistim, ki jih še niso poznali.

Črnuški glas
(Četrtna skupnost Črnuče)

Do leta 2018 je četrtno glasilo izhajalo pod imenom Črnuče, v novi, preoblikovani podobi pa nastaja četrtno glasilo Črnuški glas na pobudo in pod uredniško taktirko sveta tamkajšnje četrtne skupnosti. Prispevki o kakovosti življenja v četrtni skupnosti so svojevrsten komunikacijski kanal, ki promovira in po različnih tematskih sklopih podpira demokratično kulturo in upravljanje javnih zadev v MOL za območje Črnuče, pravijo v uredništvu. Radi pa še povedo, da pobude za glasilo, ki izhaja štirikrat na leto, prihajajo tudi od prebivalcev četrtne skupnosti Črnuče, ki so Črnuški glas resnično vzeli za svojega in v njem aktivno sodelujejo.

Rudniška četrtinka
(Četrtna skupnost Rudnik)

Na Rudniku praznujejo letos okroglih 20 let izhajanja lokalnega glasila, ki so ga sprva poimenovali Občasnik. A z nekaj strani informacij z vseh vetrov so priljubljeno Četrtniko kmalu razširili na 20 strani. Izide, ko se naberejo novice ali ko se dogaja kaj posebnega. Na leto tako nastanejo dve ali tri številke. V zadnjih številkah so ob »klasičnih temah« uvedli tudi rubriko Bilo je nekoč o zgodovini četrtne skupnosti, ki je doživela lep odziv. Najbolj ažurne tekoče novice zadnja leta pa najdete tudi na spletni strani Rudniška četrtinka.

Sostrčan
(Četrtna skupnost Sostro)

Zadnjih pet let lahko vse o dogajanju v skupnosti prebirajo tudi prebivalci v Sostrem. Tudi to glasilo nastaja na pobudo sveta četrtne skupnosti. Vsebinsko zasnovano letno izdaje pripravi prostovoljna urednica oziroma svetnica, na pomoč pri pripravi vsebin za objavo pa ji priskočita tudi zunanja sodelavca – oblikovalec in lektorica. V zadnjem času so v Sostrčanu najbolj brane objave o dogajanju na področju komunalnega urejanja, nove vsebine pa pripravljajo tudi glede na pohvale in predloge, ki jih prejmejo do krajanov.

Ljubljano

Stanovanje umetnice Ljubice Sune Čehovin je sprehod skozi raznotere svetove, v katerih nastajajo neizbrisni spomini. Dama, ki zajtrkuje s Plečnikom in nas uči, kako narisati mesto, Ljubljano občuti globoko in pristno. Njen unikatni krožnik je v dar prejela celo britanska kraljica Elizabeta II., nam pa je postregla z opojno kavo in vznemirljivo življenjsko zgodbo.

TOMAŽ MIHELICH

Nič romantičnega ni v usodi, ki je Ljubico Draškovič, zdaj Suno Čehovin, zaradi vojne prisilila zapustiti lagodno beograjsko meščansko življenje in ga zamenjati za majhno ljubljansko sobico. S takratnim možem in še nerojeno hčerko je po 36 urah vožnje po brezpotjih le prispela k nam. Želja, da bi se nekoč vrnila domov, se je sčasoma razblinila in ustvarila si je novo gnezdo.

»Nikoli se mi ni uspelo zlititi z okolico, ne izstopati. Z mojo izobrazbo je bilo nemogoče najti zaposlitev, zato sem kot mati samohranilka pristala na svobodi. Od projekta do projekta. Ob tem pa je nad mano nenehno utripal zaznamek, da sem tujka,« pripoveduje z markantnim glasom ta beograjska Ljubljankinca oziroma ljubljanska Beograjkanka. »Obe verziji sta legitimni. Včasih sem se trudila, da bi si s posebnimi vajami izboljšala vid. Na razglednici sem morala v isti pogled ujeti dve različni silhueti mačke. Danes si v prenesenem pomenu prizadevam, da bi lahko s to tehniko na obe mesti pogledala skozi eno oko. Za starejše Ljubljance je značilno, da raje kukajo skozi zavese in so do priseljencev precej nezaupljivi. Ko pa nas sprejmejo, se odprejo zidovi in srca. V tem ste zelo podobni Japoncem,«

je slikovita diplomirana arheologinja, kostumografka, modna stilistka ter industrijska in grafična oblikovalka, ki preučuje arhetipske oblike, kulturne dediščine in različne načine komunikacije. Sama se sporazumeva v edinstvenem balkanskem esperantu. Prijatelji so ga poimenovali sunščina, kar je izpeljanka njenega umetniškega imena. Še vedno razmišlja v materni srbsčini, saj ne želi delati krivice slovenskemu jeziku, ki ga izredno ceni. »Ves čas sem delala v kulturi, med drugim v gledališču, in na milijone ur preždelala z odličnimi govorniki slovenščine. Iz spoštovanja do vaše poezije bi se mi zdelo grešno, če bi skazila nekaj tako prvovrstnega,« je stroga do sebe.

»KO NAS LJUBLJANČANI SPREJMEJO, SE ODPREJO ZIDOVI IN SRCA.«

Ob vstopu v njeno stanovanje smo se iz vljudnosti želeli sezuti. »To je ena od slovenskih navad, ki je nikoli ne bom mogla ponotranjiti. Niti tega ne, da ne marate vabiti ljudi na obisk. V meni brbota beograjska družabnost, zato z največjim veseljem pripravim kaj za pod zob in gostim pisano družino,« ne more iz

svoje ognjevite kože. Dobesedno kipi od življenjske in ustvarjalne energije.

Po njeni zaslugi si lahko Jožeta Plečnika postavimo na jedilno mizo, kuhinjsko polico ali nočno omarico. Ali ga poveznemo čez sedež kolesa. V odmevnem projektu je navdahnjena z legendarnim arhitektom, pa tudi ljubljansko secesijo, izdelala serijo spominkov, oplemenitenih s Plečnikovimi načrti živahne tržnice. Z avtentično zgodbo o mestu je zaslovela. Kako brezmejna je njena ustvarjalnost, potrjuje to, da se ji je naš urbanistični mag prikupil šele med nekim pogrebom. »Nisem se navduševala nad Plečnikovo arhitekturo. Delovala mi je pusto, ledeno. Prvi obisk Žal pa mi je ponudil drugačen pogled na njegovo zapuščino. Okoli mene je bilo vse nizko, celo razigrano in presunilo me je, da je človek naredil pokopališče kot živ organizem, mesto pa kot morbidno navje,« se zamisli dobitnica doktorata za področje vizualnih komunikacij, ki ji ga je podelila Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani. »Čeprav nimam niti minute likovne šole,« se nasmehne meščanka, ki med iskanjem lastne identitete odkriva še značaj naše prestolnice.

Da za vse in vse se da

KATJA ŠOLTES

Gladina reke Nil se je zaradi novozgrajenega Asuanskega jezusa nezadržno dvigala. Abu Simbel, nubijski svetišče Ramzesa II., je bilo v nevarnosti, da izgine pod vodo. Pa so staknili glave, zgradili umeten hrib in svetišče prestavili. Ampak to je bilo šele leta 1964. Že v petdesetih letih prejšnjega stoletja smo v Ljubljani takisto staknili glave in prestavili Plečnikovo cerkev sv. Cirila in Metoda. Med Linhartovo, Vilharjevo in Dunajsko cesto se je tako leta 1954 lahko začela gradnja modernega Gospodarskega razstavišča.

Projekt je stopal vstric z mednarodnimi trendi. Moderna funkcionalistična arhitektura, gobaste in dežnikaste konstrukcije, tudi kupolaste lupine velikih razponov so kot gobe po dežju rastle tudi v Švici, Belgiji, Italiji in na Finskem. Ljubljana je potrebovala veliko večnamensko dvorano, kjer bi lahko razkazovali dosežke tehnike in družbe. Predvojni Velesejem v Tivoliju je utonil v romantično pozabo.

Arhitekti Branko Simčič, Milan Mihelič, Marko Šlajmer in Ilija Arnautović so sledili mednarodnemu stilu, pri katerem je bil razgaljeni skelet zgradbe njen glavni arhitekturni izraz, in zasnovali drzen večnamenski prireditveni prostor z obeliskom in fontano. Kipar Stojan Batič je posebej za Gospodarsko razstavišče izsanjal prvo vrtljivo skulpturo Urška in povodni mož, inženir dr. Miloš Marinček pa tehnološko napredne montažne tribune na električni pogon.

Tako so se lahko že v petdesetih letih tam zgodili množično obiskana prva jugoslovanska razstava vin, nabito poln koncert Louisa Armstronga, športne prireditve in, ne nazadnje, odtod se je leta 1956 predvajal prvi javni televizijski program z imenom »Radio Ljubljana – televizijska oddaja – televizijski studio Gospodarsko razstavišče«. Televizijske sprejemnike so po mestu postavili kar v večje izložbe, da je občinstvo lahko videlo nastopati radijske voditelje, med njimi tudi priljubljenega Frana Milčinskega Ježka.

Gospodarsko razstavišče je še danes moderen prireditveni center s sejmsko in kongresno dejavnostjo, ki se prilagaja času in njegovim potrebam. V 70 letih od svojega nastanka je gostilo več kot 35 milijonov ljudi. Usmeritev v trajnostni razvoj z novopridobljenima sončnima elektramama bo pomagala pri energetski učinkovitosti, načrti za gradnjo nove dvorane pa ga bodo končno povezali v sklenjeno celoto.

Festival glasbe in raznolikosti

SONJA JAVORNIK

Kaj imajo skupnega glasbeniki, ki so in še bodo nastopili na festivalu Druga godba? Kakovost. »Omejevanje glasbe na žanre je že mimo,« pravi Bogdan Benigar, direktor Zavoda Druga godba, ki bo letos že štirideset let organiziral ta priljubljeni glasbeni dogodek z glasbeniki z vsega sveta.

Festival bo potekal med 23. in 26. majem na različnih lokacijah po mestu, tokrat se po skoraj desetletju znova vrača tudi v Krizanke, tja, kjer se je pred štirimi desetletji začel. »Občinstvu predstavljamo novo glasbo in izvajalce, ki bodo pri nas nastopili prvič. Morda se bo komu zdelo nenavadno, ampak za novo glasbo velja tudi tradicionalna glasba iz Pakistana, ki je doslej še nismo slišali,« pravi naš sogovornik, ki poudarja, da Druga godba

ni pomembna le za naše mesto, temveč za vso Evropo. »Jubljana se v času festivala kulturno in politično poveže z različnimi kraji na vseh celinah. Hkrati pa je to priložnost za sobivanje raznolikosti, individualne in družbene. Zato smo ob 40. jubileju festivalu dali slogan Uglaseno sobivanje. To je glasbena prireditelja, ki zavrača vse oblike nestrpnosti in odpira prostor svobodnemu razmišljanju. Za kaj takega je potrebna radovednost. Samo radovedni si lahko z glasbo in kulturo izboljšajo življenje in radosti delijo z drugimi.«

Na Drugi godbi smo v štirih desetletjih slišali že veliko dobre glasbe, med drugim so na njenih odrih gostovali svetovno uveljavljeni glasbeniki, kot so Cesaria Evora, Rachid Taha in Youssou N'Dour ter zasedbe Fun-Da-Mental, The Roots in Lo Cor

de la Plana. Letos bomo na otvoritvenem večeru v Krizankah poslušali Matsa Gustafssona in Kimma Poljionena, v drugem pa Ibrahima Maaloufa & The Trumpets of Michel-Ange. »Z organizacijo tega večera tvegamo veliko, saj so stroški ogromni. Tako velikega koncerta v Krizankah ni bilo vsaj deset let. Če ne verjamete, vprašajte fante, ki se že dva meseca s tehnično ekipo Ibrahima Maaloufa dogovarjajo o podrobnostih glede zvoka in luči. To bo izjemen zvočno-vizualni spektakel. Tudi poznavalci Kimma Poljionena vedo, da je zvočna kulisa pri njegovem nastopu nadstandardna. Vendar zaupamo občinstvu. Prepričani smo, da bodo prav na ta večer mnoge obiskovalke in obiskovalci Drugo godbo obiskali prvič,« za konec napoveduje Bogdan Benigar.

FESTIVAL ZNANOSTI IN RADOVEDNOSTI

Ulice, mostovi in trgi našega glavnega mesta bodo med 31. majem in 2. junijem prizorišče jubilejnega 15. Znanstivala, s katerim želi Center znanosti – Hiša eksperimentov spodbuditi radovednost in ustvarjalnost ter поблиže predstaviti pomen izobraževanja in znanosti. Pripravljajo nam več kot sto znanstvenih šovov, delavnic, eksperimentiranj, optičnih iluzij, performansov in spektaklov. Na Stritarjevi ulici se bodo na stojnicah predstavile še druge znanstvene ustanove, Znanstival pa se bo odvijal tudi na avtobusu LPP. Program je tako pester, da si ga je najbolje ogledati na spletni strani znanstival.si, na mobilnih napravah pa na z.he.si. Vsi dogodki so brezplačni, za udeležbo je obvezna le radovednost.

Druženje ob pogovoru in glasbi

Če se radi družite in prisluhnete zimzelenim melodijam, pridite v nedeljo, 26. maja, ob 16. uri v Rdečo dvorano Mestne hiše na Mestnem trgu 1, kjer se bo odvijal glasbeno-pogovorni dogodek Pomladne iskricice na krilih zimzelenih melodij. Organizira ga Društvo za pomoč v tretjem življenjskem obdobju, ki ponuja pomoč starejšim osebam v domačem okolju. Srečanje bo s predavanjem o raznolikosti starih ljudi in njihovem doživljanju sveta odprl sociolog dr. Otto Gerdina, za glasbo pa bosta med drugimi poskrbela Tomaž Domicelj in ansambel Motiv.

Razstava umetelnih klobukov

V Peterokotnem stolpu Ljubljanskega gradu si med 16. majem in 22. septembrom oglejte razstavo ekstravagantnih klobukov, ki jih izdeluje v Londonu živeča slovenska oblikovalka Ana Lazovski. Iz sukancev, aluminija, zlatega prahu in drugih materialov pod njenimi prsti nastajajo prave umetnine, katerih rdeča nit je narava s svojo večno rastjo in spreminjanjem oblik. Z njimi na glavi bi prav gotovo naredili vtis tako na znamenitih konjskih dirkah v angleškem Ascotu kot tudi na sobotni promenadi ob Ljubljanski tržnici. Vstop na razstavo je prost.

USTVARJALNA, DRUŽABNA IN ZABAVNA SOBOTA V CENTRU ROG

V Centru Rog in Parku izbranih bodo v soboto, 1. junija, prvič organizirali Dan soseda, celodnevno praznovanje, na katerega so vabljeni sosede in obiskovalci od drugod. Dan sproščenega druženja, zabave ter koristnih in poučnih dejavnosti se bo začel ob 10. uri z jutranjo jogo, ob 18. uri pa se bo sklenil z glasbo. Lahko se boste udeležili brezplačnih delavnic za odrasle in otroke, v parku bo skupnostni piknik, v izmenjevalnicah pa boste svoje reči in rastline menjali za druge. Del dogodka so že priprave nanj, zato vas v Centru Rog vabijo, da se jim že v maju pridružite v njihovih proizvodnih labih pri varjenju kombuče, peki piškotov sreče, izdelavi okrasitve za park in pripravi rekvizitov za zabavne dejavnosti. Prijave sprejemajo na spletni strani center-rog.si/program/dan-soseda.

Knjižni žur za mlade bralce

Kako otroke in mladino, pa tudi odrasle spodbuditi k branju? Z igro, zabavo, druženjem in kopicco zanimivih knjig. Vsega tega bo v izobilju 8. junija na 10. celodnevem otroškem knjižnem festivalu, ki bo svoje stojnice, delavnice in oder razprostrl po Parku Sveta Evrope pred

Cankarjevemu domom na Prešernovi cesti 10. Med 10. in 19. uro bodo tam med drugimi nastopili Otroški pevski zbor RTV Slovenija, Boštjan Gorenc Pižama, pripovedovalska skupina Vroča župa in pisatelj Sebastjan Pregelj, pomerili pa se boste lahko tudi v družinskem literarnem kvizu. Seveda bodo tam tudi knjižni založniki z najlepšimi slikanicami in knjigami za mlade bralce, da med poletnimi počitnicami zlepa ne bo zmanjkalo finega branja.

Festival potujočih knjižnic

Ljubljanska Potujoča knjižnica, ki deluje v mreži knjižnic Mestne knjižnice Ljubljana, letos praznuje 50 let obstoja. V pol stoletja je zamenjala že pet vozil, prepotovala na tisoče kilometrov, izposodila na milijone knjig, potujoči knjižničarji pa so ob tem stkali številne neprecenljive vezi. Ob okrogli obletnici Potujoče knjižnice Mestna knjižnica Ljubljana v sodelovanju z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije pripravlja Festival bibliobusov ter 22. mednarodno strokovno posvetovanje potujočih knjižnic, ki bosta 16. in 17. maja.

Prvi dan, četrtek, 16. maja, bo namenjen vsem, ki jih zanimajo vozila potujočih knjižnic, njihove storitve in delo potujočih knjižničarjev. Na Kongresnem trgu in na Vegovi ulici bo razstavljenih kar 20 polno opremljenih vozil slovenskih potujočih knjižnic in potujočih knjižnic iz tujine. Med 10. in 17. uro si boste lahko ogledali v mobilne knjižnice predelane avtobuse, kamione in kombije. Zaposleni v potujočih knjižnicah bodo zelo veseli vašega obiska in vprašanj. Festival se bo odprl ob 10. uri z nagovori gostov in krajšim kulturnim programom. Več o festivalu na spletnem mestu mklj.si.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

CENTER IN POLJE

Temeljni postopki oživiljanja in prikaz uporabe defibrilatorja

Defibrilator je aparat, s katerim lahko rešimo življenje človeku s srčnim zastojem. Na brezplačni delavnici vas bodo naučili pravilne uporabe aparata, člani Društva študentov medicine pa bodo v okviru projekta Misli na srce izvajali brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola. Delavnica je namenjena vsem generacijam. Več informacij dobite na telefonski številki 01/306 48 36.

ČS Center: 23. maja ob 18. uri

Štefanova 11

ČS Polje: 16. maja ob 18. uri

Vaški dom Podgrad, Podgrajska 6e

DRAVLJE

Dan četrtne skupnosti Dravlje

Vabimo vas na prireditev ob Dnevu Četrtnih skupnosti Dravlje, ki bo posvečena spominu na draveljske taboriščnike na Rabu in medgeneracijskemu sodelovanju društev v Dravljah. Več informacij dobite na številki 01/510 86 12 ali na e-naslovu mol.dravlje@ljubljana.si.

24. maja ob 18. uri

Sedež ČS Dravlje, Draveljska 44

JARŠE

Brezplačne meritve

Krajevna organizacija Rdečega križa Nove Jarše vabi na brezplačne meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola v krvi.

Vsak drugi ponedeljek v

mesecu od 16. do 18. ure

Sedež ČS Jarše, Kvedrova 32

MOSTE

Pomlad v Mostah

Pomlad v Mostah je nogometni turnir enakosti in sožitja, druženja, spletnja prijateljskih vezi in povezovanja mladine. Na turnirju bodo sodelovali

otroci in mladostniki iz osnovnih šol in mladinskih organizacij.

14. maja od 14. ure naprej (v

primeru dežja 21. maja)

Športne površine Brodarjev trg

SOSTRO

Predavanje o demenci

MOL v sodelovanju z društvom Spominčica - Alzheimerjem Slovenija organizira predavanje o demenci. Dobili boste splošne informacije o tej bolezni ter izvedeli, kaj so prvi znaki, kako poteka postavitve diagnoze, kako komunicirati z osebami z demenco in kako ravnati preventivno. Predstavili bodo tudi društvo Spominčica ter neformalne oblike skrbi za osebe z demenco v domačem okolju. Več informacij na spomincica.si.

29. maja ob 17.30

Sedež ČS Sostro, Cesta II.

grupe odredov 43

ŠIŠKA

Dnevi ČS Šiška

V okviru Dnevov ČS Šiška vas vabimo na različne športne prireditve. Podrobnejši program in lokacije dogodkov bodo objavljeni na spletni strani četrtne skupnosti.

Od 27. maja do 6. junija

ŠMARNNA GORA

Dan ČS Šmarna gora: Krajanj krajnom

Na prireditvi se bodo predstavila društva, ki delujejo na območju četrtne skupnosti. Na križišču Tacenske ceste, Pločanske in Čehove ulice si boste ogledali nov Tacenski trg, kjer je postavljen sod v spomin na sodarstvo. Uradno bodo odprli glavno cesto skozi Tacen, nato bo sledilo še druženje na ploščadi pred Prostovoljnim gasilskim društvom Tacen.

10. maja ob 18. uri

Križišče Tacenske ceste ter

Pločanske in Čehove ulice

TRNOVO

Dan odprtih vrat Čebelarkega društva Barje

Na dnevu odprtih vrat se boste seznanili z delovanjem društva ter pomenom čebelarjenja in opravevanja. Ogledali si boste društveni čebelnjak na Livadi ter čebelarški muzej in Plečnikov čebelnjak na Grajskem griču. Sledila bosta degustacija medu in druženje.

31. maja ob 9. uri

Čebelarstvo društvo Barje,

Ulica Dušana Kraigherja 2

VSE ČETRTHNE SKUPNOSTI

Brezplačni računalniški tečajji za starejše od 55 let

Vabimo vas na brezplačne računalniške tečaje, in sicer začetni, nadaljevalni in izpopolnjevalni tečaj, ter na tečaj uporabe pametnega telefona. Tečajji potekajo v manjših skupinah, običajno na sedežih četrtnih skupnosti. Izbirate lahko med dopoldanskimi in popoldanskimi termini. Za opremo je poskrbljeno. Več informacij dobite na sedežu vaše četrtne skupnosti ali v Službi za lokalno samoupravo na telefonu 01/306 48 36, kjer se lahko tudi prijavite.

Novice, različne informacije, pa tudi mesečni napovednik vseh dogodkov v četrtnih skupnostih na območju MOL so na spletni strani ljubljana.si/si/moja-ljubljana/cetrtna-skupnosti-v-ljubljani.

Vsi navedeni dogodki so brezplačni.

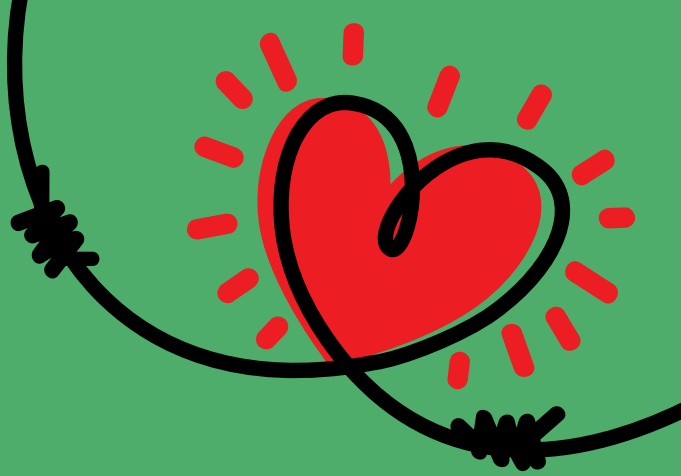

Aljaževo ulico krasi drevored leta

KAJA BENKO

Ljubljano krasijo številna drevesa, ki imajo za mesto poseben pomen. Tega se zavedajo tudi na MOL, kjer so zadnja štiri leta skupaj z meščankami in meščani izbirali drevo leta, ki je leto dni predstavljalo vsa drevesa v mestu. Lani pa so se odločili, da ne bodo izbrali le drevesa, ampak kar cel drevored, s katerim bodo slavili izjemen vpliv dreves na kakovost življenja v mestu. Čast prvega drevoreda leta v Ljubljani je pripadla japonskim češnjam, ki krasijo Aljaževo ulico v Šiški. Češnje spomladi čudovito cvetijo in tamkajšnji stanovalci pravijo, da je takrat to najlepša ulica v Ljubljani. Vse bolj jo odkrivajo tudi številni sprehajalci, ki prelepo kuliso izkoristijo za fotografiranje.

OBDANA SAMO S PRIJATE LJSTVOM.

**Spoštovane meščanke, spoštovani meščani,
ob mestnem prazniku vam iskreno čestitam!**

V Ljubljani, mestu heroj, vsak dan gradimo strpno, solidarno in tovariško mesto. Globoko spoštujemo pogum naših prednikov, ki so nam omogočili, da danes v svobodnem mestu različni živimo skupaj v medsebojnem spoštovanju.

Mestni praznik bomo obeležili s tradicionalnim pohodom po Poti ob žici in tekem trojk, ki bo v **soboto, 11. maja.**

Veselim se srečanj z vami!

Srečno, draga Ljubljana!

Zoran Janković
župan Mestne občine Ljubljana

Mestna občina
Ljubljana

